

Toto místo jest vyhraženo pro známého
R. HURTA,
KREJČÍHO A KLOBOUČNÍKA,
 — jenž vlastní největší sklad —

sokolských klobouků, košil, pásů a monogramů, cvičebních košil, odznaků, hotových obleků cvičebních pro žáky. Stejnokroje zhotovují a zasílám do kterékoli části Spojených Států. — Vše v cenách nejnižších.

R. Hurt, krejčí a kloboučník, 593 Blue Isl. Av., Chicago, Ill.

SEVERŮV BALSÁM

— PRO —
PLIČNÍ NEDUHY

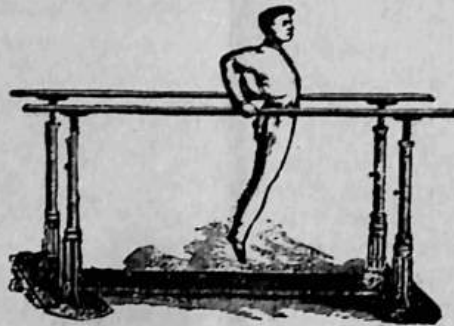
Jest nejlepší lék
 proti kašli, chrapotu, katarhu hrtanu a průdušek, nastuzení, chřipce, zánětu, bolestem v krku, počátkům souchotin a proti všem nemocím plic. Cena 50c. a 25c.

Na prodej ve všech lékárnách.

Proti zácpě berte
Severovy Pilulky pro játra

ZA 25c.
 Bolesti hlavy,
 nervosnost, horkost, bolesti nervové jistě a rychle vyléčí

SEVEROVY PRÁŠKY
 proti bolestem hlavy a neuralgii.
 Za 25c.

JOHN GLOY,
 MANUFACTURER OF ALL KINDS OF
GYMNASTIC APPARATUS.

OFFICE,
 27 Johnson St., Chicago, Ill.

(Cenníky s vyobrazením náčiní zasílám na požádání zdarma.)

KAREL PITTE
 603 Blue Isl. Av., Chic.

Má hojně zásobený sklad

VÝBORNÉ OBUVI
 pro pány i dámy.

Cvičební střežnice všech druhů pro Sok. za ceny levné.

Sokol Frank Čuchna
 JEDNATEL

Čes. Am. Slov. Síně,
 592 záp. 18. ul., Chic.

Má výborné nápoje domácí i importované. — Znameníť ležák z prvního českého pivovaru. Pronajímá síň na plesy, zábavy a schůze za ceny mírné.

EMIL POLAK,

1321, první Avenue,
 roh 71. ul., New York.

Vyrábí všeho druhu stejnokroje a potřeby sokolské, střelecké a spolkové vůbec, klobouky a čapky pro pány a chlapce, dětské i chlapecké obleky.

Hojný sklad modního zboží pro pány, kufry, vaky, torby, peněženky a řemení u velkém výběru.

Dodavatel Těl. Jednoty „Sokol“
 v New Yorku.

J. Nájemník,
 82-84 Fisk St., Chic.

— vyrabi vyoorne —

ŠUMICÍ NAPOJE

i poslouží jimi vždy se vzornou správností a za mírné ceny.

Česká kancelář

CONSULA H. CLAUSSENIUSA,
Sokol Jan Spěvák, ředitel,
 314—316 z. 18. ul., Chicago, Ill.

Nejrychlejší dobývání dědictví z Čech — nejlacnější přeprav.

Porada zdarma obratem pošty.

VÁCLAV B. DIBELKA,
ARCHITEKT.
 Učitel kresby na Vyšší škole.
 Úřadovna, 533 záp. 60. ul.
 Odvětví v č. 588 z. 18. ul.
 Chicago, Ill.

U br. jednatele
 výkonného výboru dostati lze
 ještě 12 Sborníků
 Sokolských
 pro rok 1896 po
 33 centech.

SEVERŮV SILITEL
 KRVECISTITEL
 SEVERŮV
 KRVECISTITEL
 Na prodej ve všech lékárnách.
 Cena \$1.00.
 Vytěčný lék pro jarní nemoci.
 unavenost, ospalost a jest zvláště
 boláky na pohou, vředy, svrab,
 léčí nemoci krevní, kožní vřezky,
 odstraňuje nečisté látky z krve,
 Nemoci ledvin a jater,
 nezáživnost, trdnomyslnost, ne-
 pravidelnosti v močení, vodnatel-
 nost, řezavku, močový kámen,
 zánět ledvin jistě vyléčí
 ZA \$1.25
 ledvin a jater.

SOKOL AMERICKÝ.

Entered at the Post Office at New York, N. Y., as Second Class Matter.

Ročník XVIII.

NEW YORK, 15. LISTOPADU 1896.

Číslo 11.

Předplatné pro členy na rok.....50c
Pro nečleny.....50c.
Do Čech na rok.....1 zl. 50 kr.

ORGÁN NÁR. JED. SOKOLSKÉ.

Pofadatel: Dr. K. Štulík, 525 S. Lincoln St., Chicago, Ill.
Tiskár a výpravčí: F. Lier, 410 East 71st Street,
New York, N. Y.

Listárna redakce. — Přispívky a dopisy do Sok. Am. musí být v rukou pořadatele do 6. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny. Rukopisy uschovávají se na dobu 3 měsíců, pak se zničí.

Listárna výpravčího. — Přestěhování nechť oznámí výpravčímu přesídlivší Sokol sám, možno-li do 3. neb 4. toho kterého měsíce, s podotknutím, ku kterému sboru náleží. Nové, odstoupilé a vyloučené členy nechť oznamuje tajemník neb účetní výpravčímu pravidelně každý měsíc.

OBSAH.

Husitský národ a Sokolstvo. — Ještě o spojení. — Ženský tělocvik. — Jmění sokolských jednot. — (Zasláno.) Rozhledy a náhledy. — O tělocviku dospělých s hledišť lékařského, v pokračování. — Oprava. — Sokolstvo v království českém roku 1895, v pokračování. — Jak se dělníku zdraví kazí. — Sokol Americký. — Dopisy: z Clevelandu, z New Yorku, z Newarku, ze St. Louisu a z Detroit. — Ze župy Východní. — (Zasláno.) Bratři. — (Zasláno.) Provolání. — Těl. Jednotě Sokol v New Yorku, ku slavnostnímu otevření vlastní tělocvičny. — Výkaz příspěvků ve prospěch poškozené tělocvičny T. J. S. v St. Louisu. — Měsíční a čtvrtletní zpráva jednatele. — Schůze výk. výb. Nár. Jed. Sok. — Členové noví a vyloučení. — Tělocvičný slovník česko-anglický.

Husitský národ a Sokolstvo!

Jsme vlastní své vzdálení, proto však není nám neznámo co v ní se děje, neboť pilně sledujeme i v cizině život národa svého doma. A tu k žalosti své již od delší doby pozorujeme, jak klerikální strana v Čechách se šíří, jak půdy nabývá, jakou činnost vyvíjí i pozorujeme, že s druhé strany, tak zvané svobodomyšlné nečiní se téměř ničeho, aby agitaci římské se čelilo.

Před málo ještě lety nebyvalo v Čechách mnoho slyšeti o katolických spolecích a jejich činnosti. V poslední době rostou tam jednoty katolických tovaryšů, křesťansko-sociální spolky, jednoty sv. Josefa, katolicko-politické jednoty a jiné a jiné spolky všelijakých svatých. Mimo to vydává strana klerikální celou řadu časopisů, jako „Kříž“, „Maria“, „Obrana víry“ atd. Jakého obsahu takové časopisy jsou a jak na lid působí, snadno lze si domysleti.

Hotovou událostí jest, že činností klerikálů odcizuje se v Čechách značná část lidu i vychovává se z něho armáda všemu osvětovému, politickému a národnímu snažení nepřátelská. Tato okolnost zdá se, že úplně jest lhostejnou Sokolstvu v Čechách, které tak často rádo samo nazývá se strážní národa, první baštou národa, následovníky starých Husitů a Táboritů. Neděje se tam, aspoň pokud nám známo, v jednotách sokolských ničeho, co by k tomu poukazovalo, že není jim jedno, zda lid český vlečen jest v temnotu.

Zprávy o katolickém sjezdu v Příbrami a podobném v Táboře pověděly nám, jak to dnes v tom husitském národu vypadá. O sjezdu v Táboře, jenž odbýval se tam 9. a 10. září t. r. psaly „Radikální Listy“:

„Naše česká veřejnost měla dosud o Táboře mínění, že zachoval si stále — aspoň z části — onoho demokratického ducha a onu českost, jakou v XV. století se honosil. Měla za to, že v potomcích starých Táboritů je ještě ta stará, žhavá krey — a odtud vysvětlíme si onu roztrpčenost a hnus, jaký způsobila zpráva o klerikálním sjezdu v Táboře a o zachování se městské rady vůči němu. Kdyby však bývala věděla, že nynější Tábor je semeníštěm šosáctví a rakouského vlastenectví, že potomci Táboritů zvrhli se na rakouské vlastence, lhostejné ku všem národním otázkám — pak hleděla by na vše okem jiným. V městě Žižkově nejsou již boží bojovníci, již rozháněli dotěrné cizince a fanatické otroky Říma, nynější Tábor je hnízdem šorfšicovství a veteránství. Na radnici pak je vrchní velitelství tohoto rakouského vlastenectví a městská rada s obec. výborem generální štáb. A ostatní občanstvo po většině rekrutuje se z prostých vojáků veteránství, ostrostřelctví a klerikalismem prosáklých hasičů. Od ostatních spolků není možno očekávati rozhodnějšího jednání, vždyť jim v čele stojí tak liknaví ku veřejnému životu mužové a nerozhodní! Dr. Hynek Lang, který má za povinnost již i jako mladočeský říšský poslanec, staratí se o nápravu — nečiní ničeho. Jemu dostačí seděti buď v Praze neb ve Vídni a někdy nějakou schůzi svolati k projevení důvěry, ale pečovatí o to, by náš nejen hmotně, ale i duševně zanedbaný lid z této poroby se vymanil, o tom nepracuje. — Vim, že kdyby se u nás odbýval sjezd jiný, dejme tomu sokolský, bylo by zas to nadšení, jako nyní. Lid náš není vzdělán a uvědoměn, hned vítá Sokoly, brzo veterány, brzo klerikály. Nastává tudíž povinnost příslušným kruhům staratí se o nápravu“.

Karakteristickým jest, že při zmíněném sjezdu náčelník Sokola Tábořského, náčelník výkvětu vlastenců tábořských, náčelník novověkých našich bojovníků tábořských, Karel Vlačiha, vystrčil na svém domě prapor na počtu sjevších se služebníků Říma.

Události podobné nejsou v Sokolstvu v Čechách nikterak ojedinělé, však jsou-li časopisy Sokolstvu vyčítány, tu čítáváme často pak omluvy, které zůstanou dotud lichými, pokud Sokolstvo setrvá na onom nerozhodném stanovisku, v němž jen ku vlastní škodě sobě libuje.

Jaké to stanovisko as, jest možno poznati ze slov br. K. Vođomila, jež tuto ze článku „V í c e h r d o s t i a s e b e v ě d o m í“ (viz „Sokol“ z roku 1894 čís. 5) uvedeme.

V článku onom pisatel zmiňuje se o „svěcení“ praporu sokolského radí:

„Svěcení či rozvinutí, slavnost církevní či občanská? Tu hledmež rozhodnouti se vždy pro poslední, nechápajíce, co jest církvi do praporu sokolského, ale proto, že opět ty „ohledy místní“ žádají svého ocenění, probeřeme věc obsírněji. A tu pravím otevřeně: Prapor po-

svěcený Jablonským, jenž pokuší se klidně odpovědět, dříve že se člověk rodí a pak ho křtí, Puchmajerem, jenž bratru Žižkovi vzdal chválu neobmezenou v odě nadšené a zejména miláčkem V. Benešem Třebízským, pokládal bych za skvost nevyrovnatelný, a třeba to byl pouhý kus plátna, měl bych je za paladium spolkové, věře, že požehnání té duše křišťálové, čisté, toho srdce zlatého, krvácejícího nad bědami národa, té hlavy drahé před časem sešedivělé, prodechnulo úplně ten odznak čtyř bratrské A proto: máte li v místě kněze, jenž dle slov písma může rozvázati řemení u obuvi jmenovaných mužů, jsa ctitelem jejich a sám jsa úcty hodný, lpí-li lid místa a okolí vašeho dosud na obřadech náboženských, bylo li by vám opomenutí to ve zlé vykládáno a jednotě proto pohroma hrozila, pak možno po dobrém rozvážení všech okolností použití obřadů církevních. Jestli však lid tak dalece probudil, že nijak nenarazíte slavností čistě občanskou, volte raději tuto a nejlepšího posvěcení dostane se zástavě vaší, jestli že ve stínu její zahostí se pravá láska bratrská, jediný to základ vznešené nauky Kristovy. Však co uděláte, když lid váš lpí houževnatě na obřadech, a pastýřem jeho jest muž nesnášlivý, jemuž prapor svěřiti k posvěcení nedovoluje vám přesvědčení vaše? Místo odpovědi otázku: což jest nevyhnutelně nutno, podrobiti prapor obřadům těm či oněm? Věřte, že kdyby prapor mohl hovořiti, řekl by asi: udělejte za větrného dne výlet a za branou ať bratr praporečník vlajku mou pěkně pustí po větru a někde na kopci ať zamává mnou na východ i na západ, na jih i sever drahé vlasti české, to mi bude nejmilejším posvěcením či rozvinutím. A vidíte, ten kus tybetu, nebo hedvábí či jakékoli látky mluvil by moudřeji, než sám Šalamoun“.

To jest rada pro všechny možné případy. Rádece nechápe, co jest církvi po sokolském praporu, ale je-li v místě hodný kněz, ať jej posvětit, není-li kněz hodný, ať se mu s praporem k rozvinutí vyletí za město. Právě jak obsaženo v uvedené radě si Sokolstvo v Čechách počínalo, řídic se dle místních ohledů, bojíc se, aby nikde nenarazilo.

Srovnává-li se jednání takové s vážností věci sokolské s „hrdostí a sebevědomím“, suď každý sám.

Však ovoce již ono tančení mezi vejci přece nese. Nedávno dočetli jsme se, že v Humpolci zřizuje se „Katolická T. J. Sokol“. Patrně, že stávající tam již T. J. S. není přece dost katolickou.

V Americe od prvých počátků sokolského života soustřeďoval se v sborech sokolských život svobodomyšlný. Býti Sokolem znamenalo zde vždy a znamená posud býti člověkem svobodným, jenž není poddaným neomylného papeže římského, ani jakékoli jiné církve vladaře.

Chce-li v Čechách Sokolstvo dostáti svému úkolu, o němž tolik toho bylo napsáno a namlučeno, pak musí se v něm pěstovati starý duch husitský, a ten jak víme „místními ohledy“ se neřídil.

Chce-li však Sokolstvo býti pouze pěstitelem svalů, nikoli ducha, pak může mu býti ovšem i na dále lhostejnou činnost klerikálů ve vlasti Husově, i mohou se jí účastniti i předáci sokolští.

Ještě o spojení.

Vidouce nepochopitelnou netečnost a nevšímavost pro spojení se dvou chicagských sborů, Plzeňského Sokola a Slovanské Lípy, o němž několikrát jsme se byli zmínili, slíbili jsme si, že o věci té více psát nebudeme, však máme za to, že povinností naší jest k provedení spojení toho působiti, a proto opět k věci oné se vracíme.

Nevíme kde to vězí, že ani v jednom ani v druhém ze zmíněných sborů ničeho k tomu nečiní, aby k značnému a nepopíratelnému prospěchu společnému v jeden sbor se sloučili.

Nechce se nám tomu věřiti, že by většina členstva v obou sborech stále nenablížela, že spojení jich sborů bude znamenitou posilou činnosti sokolské v Chicagu.

Jak věci teď se mají, nemůže ani ten ani onen sbor náležitou činnost rozvinouti, neboť vadí mu v tom nedostatek prostředků.

Plzeňský Sokol má na své pěkné budově značný dluh, z kterého úroky obnáší několik tisíc ročně a mimo to povinen je část dluhu upláceti.

Sokol Slovanská Lípa není v tom o nic lépe. Má sic svoji budovu, má koupené pozemky na novou tělocvičnu, ale to obojí není bez dluhu. Mimo to budova jeho jest stará, dřevěná, stále se na ní opravuje, či jinými slovy peníze se na ni stále vyhazují, pojistné je značné, úroky z dlužné jistiny na pozemky také činí ročně značnou sumu. K tomu ke všemu stará budova ničeho skorem nese, neboť málo se pronajímá a za málo. K tomu ke všemu členů u obou sborů, místo aby přibývalo stále a to značně ubývá.

Dopodrobna v poměrech Plzeňského Sokola se nevyznáme a proto nedovolíme si o budoucnosti jeho žádného úsudku pronésti. O Sokolu Slovanské Lípy víme však jistě, že neobrátili s posavadní chybné cesty, dojde dosti brzy tam, kde nezbude mu z onoho jmění, jež za čtvrt století bylo nashromážděno v bývalé T. J. S. a Č. A. S., ani jediného centu.

Kdo jest pro to, aby peníze, které českým obětavým obecnstvím byly snešeny ku podpoře dobré věci sokolské, byly vyházeny na opravy staré síně a na placení úroků z nedopracovaných pozemků, ten po našem náhledu dobře nečiní.

Také nejedná dobře ten, kdo, věda s jakými obtížemi sbor jeho zápasí, nestará se o to, aby obtíže těch byl zbaven, kdy vhodná příležitost se k tomu naskytuje.

Ztratiti nemožno spojením se obou jmenovaných sborů ničeho, získati však možno velmi mnoho.

Tělocvična Sokola Plzeňského jest dobře zařízena, i jest dosti prostornou, aby v ní mohlo cvičiti několikrát tolik cvičenců, než jich přítomně cvičí. Přístupna jest každému, i těm, kteří dále bydlí, neboť po pouličních karách velmi výhodně a rychle možno k ní dojeti.

Pro mládež jest v ní příležitost ku cvičení výborná. Mimo to zřízena v budově Sokola Plzeňského pěkná plovárna i místnost klubová.

Kdyby spojením se obou sborů došlo k značnějšímu uplacení dluhu na Plz. Sokolu, pak snadno by mohl spojený sbor najmouti v místě, kde mělo býti budoucí

působitě Sok. Slov. Lípy, vhodnou místnost ku cvičení mládeže, když by toho byla třeba.

Členům mohly by se v spojeném sboru poskytnouti mnohé výhody, na jaké teď nemožno ani pomyslet, a mimo to jsme přesvědčeni, že by každý mnohem radši byl členem sboru, jež viděl by prospívati, než aby byl členem sboru, který při neustálých svízlech a nedostacích musí krutě zápasiti o své bytí.

Protiví se nám již to mrhání silami i jměním, i divíme se tomu, jak mohou všichni ti, kteří vždy ústy tvrdí, že k sokolské věci lnou, po tak dlouhý čas hleděti k tomu, jak vyhadzují se každého roku tisíce dollarů sokolských peněz způsobem naprosto odsouzení hodným.

Což pak se nenahlíží, k jakým koncům musíme dojíti, jestli takto bude se pokračovati?

Či snad mezi námi jest většina těch, kteří věří v uskutečnění nemožnosti, kteří věří v zázraky?

Což by se nemohli dohodnouti ti, kteří se v obou interesovaných sborech o budoucnost jejich zajímají, aby již bylo jednou ku spojení jich něco podniknuto?

Čím déle tato záležitost bude odkládána, tím hůře, tím více bude ztraceno i na penězích i na činnosti.

Ženský tělocvik.

Jak známo, nabývá tělocvik u mužského pokolení velice zvolna půdy, ač dnes již každému snad jest jasno, že nikdo bez patričního cvičení by neměl býti, chce-li požívatí náležitého zdraví.

Vedle netečnosti mužských k tělocviku jeví se ona ženských u míře ještě daleko větší, a přece slabé pokolení mnohem více tělocviku potřebuje než příslušníci pohlaví silného, kteří všeobecně vzato tělesně nad ženy vynikají.

Nikde snad nejeví se potřeba tělocviku pro ženské tak nápadně, jako v této zemi, kde žena po většině žádné namáhavější práce tělesné nekoná. Okolnost tato, tato privilej žen, kterou často se Američané chlubí, co nějakou známkou pokroku a civilisace, nikterak ženám zdejšími nejde k duhu.

Právě tím, že žena tu jest vyloučena téměř z konání každé těžší, namáhavější práce tělesné, stává se z ní ve mnohém a mnohém případě churavec pro celý život. Leč, jak pokládá se zde mnohá práce pro ženu za nevhodnou, která by právě zdraví její svědčila, tak na druhé straně jsou zde ženské zaměstnány ponejvíce pracemi, při nichž zdraví jejich jen se ničí.

Dívky neb ženy, jež zabývají se prací domácí, vařením, praním, mytím a uklízením bývají obyčejně dobře tělesně vyvinuty a často zdravím kypí a to proto, že při práci domácí dostane se jim hojně příležitosti, aby svalů svých a síly své těmi nejrůznějšími způsoby užily. K tomu jsou ve vzduchu poměrně zdravém a čistém, což je pro ně též výhodou.

Jak naproti tomu vede se oněm ženám a dívkám, které zaměstnány jsou v obchodech a továrnách?

Mají ony příležitosti pracovati svými svaly tak všestranně, jako ženské zabývající se prací domácí? A jaký vzduch bývá v obchodech a továrnách?

Jak daří se jim, jak práce taková jim svědčí, nejlépe poznáme z toho, když porovnáme je se zdravými a stat-

nými jejich družkami, které konají práci domácí a po-divno, přece práce v domácnostech oblíbě u ženských se netěší. Jak mnohé z nich jdou raději za menší plat kaziti si zdraví do továrny neb do obchodu.

V čem to vězí?

Mají snad ženy odpor k pracem, při nichž třeba svaly namáhati?

Kdybychom nevěděli, jak mocnou jest moda, odpověděli bychom k položené otázce kladně.

Leč jest to jen moda, jest to jen nerozumný před-sudek, který mnohé dívky a ženy zdržuje zde od vykoná-vání zdravých prací domácích.

A není to také nemístná pohodlnost ani odpor k tělocviku, který je stále od pěstění jeho zdržuje, nýbrž jest to jen pouhý před-sudek.

To, co jim bylo po staletí a po tisíceletí stále co pro ženské nevhodné odpíráno, na to pohlíží dnes samy s vysoka.

V tom ovšem nepočínají si moudře. Měly by již jednou prohlédnouti, co jest k jich prospěchu i neměly by s pěstováním tělocviku déle odkládati.

Zdárny účinek rádného tělocviku na tělo lidské byl, tušíme již dostatečně dokázán na jinoších a mužích, kteří jej pěstovali, i není o tom pochyby, že účinek jeho na tělo dívčí a ženské musí býti tentýž.

Není přece žádného rozdílu mezi mužem a ženou; tělo jejich složeno jest ze stejných prvků a ze stejných tkaniv, obě vyživováno jest týmž způsobem.

To co sesílí tělo muže a utuží jeho zdraví — tělocvik — musí nevyhnutelně sesílití tělo ženy a její zdraví. Není o tom žádné pochybnosti, že by ženy za krátko nemohly býti nazývány slabým pokolením, kdyby jen hleděly si rádně výchovy tělesné. Snad by i nad muže vynikly, neboť nad ně vynikají střídmostí, nejsouce oddány mnohým zlovykům, kterým pokolení mužské holduje.

Jak mnohých chorob, jak mnohých obtíží, s nimiž nyní zhýčkané, slabé, churavé tělo dívky neb ženy krutě zápasí, bylo by odstraněno, kdyby se stalo pevným a otužilým rádným tělocvikem.

Dokud toho nebude, dokud dívky a ženy nebudou pilně a rádně o tělo své náležitými cviky se starati, po-tud bude mezi ženami na sto zdravých nejméně deva-desát churavců, jak jest přítomně.

Jmění sokolských jednot.

Prinášíme v t. č. část výkazu statistického, jež br. V. Kukaň podává v Sokolu.

Velmi zajímavé v tomto výkazu jsou číslice, stanovící jmění jednot sokolských v Čechách.

R. 1893 bylo jmění 243 jednot 682.256 zl.

R. 1894 bylo jmění 280 jednot 737.339 zl.

R. 1895 bylo jmění 313 jednot 911.590 zl.

Dle výkazu toho, jak počet tak i jmění jejich značně za poslední dobu vstouplo, z čehož upřímně se těšíme.

Však uvažme, že Sokolstvo jest v činnosti již celých dlouhých 34 roků, i že jmění vykázané jest výsledkem shromažďování a spoření po celý ten čas, i jest zároveň výkazem obětavosti celého českého národa.

Hledíme-li z té strany na jmění jednot sokolských v Čechách, pak věru že se musíme za svůj lid stydět. Pro každý pokročilý národ má dnes pěstování tělocviku i mimo školu značnou důležitost, i věnují se naň značné obnosy peněžité. Pro příklady není nám třeba choditi daleko. Víme dobře, že jmění jediného některého klubu tělocvičného v některém větším městě unie převyšuje jmění všech sokolských jednot celého království českého dohromady.

I když porovnáváme jmění sokolských sborů amerických s oním jednot sokolských v Čechách, přijdeme k závěrku pro lid náš ve vlasti zahanbujícímu. Naši američtí Čechové, lid většinou z vlasti své bídou a nedostatkem vyhnany, lid, jenž i zde musí si po většině těžkou prací chléb svůj dobývat, jsou obětavější v podpoře věci sokolské, než lid náš doma. A k tomu ještě třeba uvážiti, že dostane se zde věci sokolské podpory jen od strany svobodomyšlné, nikoli tak četné, jako jest strana sektářů.

V čem as vězí v Čechách ta malá obětavost, nechceme souditi, však jedné věci přece chceme se tuto dotknouti.

Jsme přesvědčeni, že za ten čas, co Sokolstvo v Čechách existuje, spálilo se v kostelích za mnohem více peněz svíček, dalo se také mnohem více peněz na modlitby za duše zemřelých v očištění a utratilo se jistě na jediné tak zvané svaté hoře u Příbrami poutníky mnoho a mnohokrát tolik peněz, než obnáší jmění veškerých sokolských jednot v Čechách. Myslíme, že bylo z Čech posláno vždy mnohem více petrského haléře tak zvanému „svatému“ otei do Říma, než bylo obětováno jednotám sokolským.

Nemáme po ruce výkazu, kolik a za kolik peněz vystavělo se v Čechách za posledních 34 roků kostelů a kolik vydalo se na jejich opravy, ale jsme přesvědčeni, že by obnos ten překvapil každého svou výší.

Takových maličkostí si však Sokolstvo v Čechách nevšímá, ano zdá se, že si v tom velmi libuje, že lid náš na zbytečnosti má peněz dost.

Známe toto smýšlení většiny Sokolstva, a proto nepřekvapilo nás, když dočetli jsme se nedávno, že Dr. J. Podlipný, starosta České Obce Sokolské mluvě nad rakví Dra. Julia Gregra, uvedl, že zemřelý nebyl nepřítelem náboženství. Myslil tím, že nebyl nepřítelem katolického náboženství, neboť katoličtí kněží o pohřbu tom své ceremonie prováděli.

A pro Čecha každého, a zvláště ovšem u Čecha vzdělaného, jest to jistě velikou zásluhou, o níž dlužno zmíniti se co o dobrém skutku i po jeho smrti, jestliže po celý svůj život setrvá římským katolíkem, vždyť tak mnohému i prostému Čechu čtoucímu historii národa svého zhnusí se celá ta svatá římsko-katolická církev i se svým neomylným pastýřem v čele, která tolik bíd a poroby na národ náš uvalila.

(Z a s l á n o .)

Rozhledy a náhledy.

Prítomná doba staví již základy lepší budoucnosti. Duch pokroku, byť by i sebe více šlapán byl, boří polo-

sutiny přežilých dogmat a proklamuje volnost rozvoje myšlenek.

„Pokrok Západu“, zdá se, že totéž nepozoruje a proto nemohlo se mé pojednání „Kritické posudky“ zalichotiti. Bylo by mi velmi milým, kdyby názory v pojednání uvedené došly ohlasu l e p š í c h , ano třeba i zvrácení, však šlapání individuality každého jednotlivce „Pokrokom Západu“ neuznávám za polemiky hodné — na také ¼ svobodáře nechť dopadá literární bič, upletený slovy K. Neumana:

„Lidičky starostliví,

co mého na mozcích malounkých vás lehtává asi?
Snem, který vysnit jste ubozí příliš — že se duše má živí,
a volno myšlenek hrdých, že neprodám za hrnců egyptských časů?

Lidičky starostliví, libell kariery lapači chtiví,
zvuk sudů ohromně prázdných z vašeho nitra se hlásí!

* * *

Časopis jest obrazem vyspělosti té společnosti, jižto zájmy tlumočí; on je mluvčím otázek společenských i individuálních. Stálý ruch, věčné boření, neustálá přeměna — to jsou úkazy, které dokládají jeho život neunavný. Staré bičuje, nového se chápe, čtenářstvu předkládá, vždy vybízejí každou zralou novotu co nejvíce zevšeobecniti. On neleká se nových idejí, naopak, ohledává příčiny a základní prameny, z nichž pošly a po bedlivém rozboru s úsilovnou energií klestí cestu i těm myšlenkám, které od jedné třídy nenáviděny. Tak představují sobě časopis, který bere sobě právo na — pokrok a osvětu.

Přehlédněte obzor české zdejší žurnalistiky a lehko na 5 prstech spočtete ony časopisy, jež skutečně pokroku sobě všímají. To by měl každý čtenář dobře si zapamatovati. Pokrokář podporuje tisk svobodomyšlný, zdravý, zpátečnictví nenávidí. Nedá se krmiti milostnou, dobrodružnou, loupežnickou řezankou a pardon — románovou četbou, nýbrž touží po té skutečné vzdělávací látce.

* * *

Stavěli bychom na půdě písčité, když bychom se vzpírali proudům novodobým. Sledujte přední muže básnictví, literatury realistické a pak poznáte onen nadšený ráz lepších dob. Vyfintěná, padělaná škola minulosti zhnusila se srdci čistému a rozumu zdravému, a vyzovuje zcela nutné projevení názorů, dosud nepochopených názorů, které v základu soustředí — plnou individuální svobodu člověka. Tak svět vzdělaný.

A kdo promluví slovo za ty nevzdělané — raby dělné? Snad ten, jenž denně volá — „Buďte poslušni — dobří otroci! Jaká to ironie!

Nepřemýšlejte — oddejte se osudu — však hle! — ten stroj nestojí! O překot otáčí se hřídel a zítra nese vám již zvěst — n e p o t ř e b u j i v á s — j s t e b e z c h l e b a ! Ta výroba, ta prokletá nenasytlost majitele, ta přinutí vás k přemýšlení. Marno vše vzpírání!

Čím dříve počneme mysliti, tím blahobyť všech je bližší. Čím méně sobě všímámé pokroku, tím déle budeme trčeti ve zpátečnictví.

Proto je obrození ducha na celé čáře nutno.

V. K u d l a t a .

O tělocviku dospělých s hlediště lékařského.

(L'exercice chez les adultes.)

Napsal Dr. Fernand Lagrange, laurent akademie věd a medicíny,
lékař porodní ve Vichy.

(Přeložil Dr. Hovorka.)

(Pokračování.)

Tak octneme se v slepé uličce před rozporem, buď hnáti cvičení až do účinného stupně, a zlo se zhorší nebo zůstati pod tímto stupněm, a výsledek nebude žádný.

Ale tento závěrek neznamená pro nemocného nutný závazek, aby se vzdal cvičení vůbec, nýbrž aby změnil způsob cvičení. Místo, aby se působilo na povšechné výkony životní, by v činnost byla uvedena výživa, stačí někdy namířiti působnost cvičení na krajinu těla velice omezenou a podněcovati ojedinelý výkon. To jest, že působením místním uvádíme v činnost svaly břišní.

Namáhavá a dlouho trvající cvičení projevují své účinky obyčejně zvětšenou chutí a lepším trávením; leč u některých osob naopak, jakmile dávka práce překročí určité meze, poruchy v trávení se zhoršují. Škodný vliv únavy na trávení byl rozmanitě vykládán. Dle některých výstřední práce činí lučební pochody trávení neúplnými tím, že vyvozuje příliš hojný pot. Pot obsahuje mléčnou kyselinu, kteráž jest k trávení potřebna; cvičení tedy, způsobuje-li hojný pot, olupovalo by tělo o sloučeninu, která by pak chyběla při lučebních pochodech zažívacího ústrojí.

K tomuto výkladu možno se odvolati v některých případech. Ale ne vždy cvičení, jež vyvozují hojný pot, zanechávají po sobě poruchy v trávení; spíše ta, jež způsobují velmi velký výdej čírového vlivu buďsi výstřední námahou, jakéž vyžadují, buďsi čírovým napjetím, které je provází — na př. je-li nutna v pohybech největší přesnost a především při učení se nějakému cvičení obtížnému.

Každé cvičení vyžadující pozornost velice napjatou, působí duševní práci, a jest známo, že výstřední práce duševní přivodí snadno špatné trávení, aniž se může tento účinek počítati velké ztrátě potu. Po cvičení, v němž bylo vynaloženo mnoho napjetí čírového, jako po výstřední práci mozkové, pozoruje se ochablost všech ústrojí, při nichž ztráta síly pro jich výkonnost potřebné jest citelnou a jež tuto sílu nedostávají již v dostatečném množství. Mozkové buňky, prameny to čírového vlivu, byly vyčerpány touto námahou, zvanou „čírové napjetí“, které se vyvozuje jak v práci duševní, tak svalové. Proto cvičení hlavně tím, že přivodí nedostatek čírového vlivu ve svalových stěnách žaludku a střev, může míti v zápětí poruchy v trávení.

U osob, jež špatně tráví po výstředním výdeji čírovém — na př. po nějaké výstřední práci duševní — nutno tedy vyhnouti se veškeré námaze čírové s největší bedlivostí, kdežto u těch, kdož nezakusili nijakého zmožení duševního, netřeba se tak velice báti této námahy.

Proto není lhostejno ze stanoviska povšechných účinků cvičení zvoliti buď chůzi, buď cvičení na náradí neb šerm či tricykl.

Rozbíráme-li nyní, jaká cvičení mohou vyvoditi místní účinky na zažívací ústrojí, seznáme, že jsou troje: 1. Ta, jež sbližují hrudník k pánvi neb obráceně pánev k hrudníku. 2. Ta, jež způsobují námahu břiš-

ního lisu. 3. Ta, jež vykonávají otáčení hrudníku z prava na levo neb z leva na pravo vzhledem k pánvi neb obráceně.

Mezi cvičeními, jež vyžadují ohybání trupu, jest v popředí veslování. Toto cvičení může býti prohlášeno za nejspůsobilejší k sesílení břišních svalů pro pohyby, jež vzbuzuje, jak to ukážeme dále, rozbírajíce je.

Některá cvičení na náradí mohou skytati břišním svalům práci pro ně velice blahodárnou: takovými jsou na př. spády a překoty na visuté hrazdě neb v kružích, vykonávají-li se zvolna.

Ale ne všichni lidé odváží se, aby šli veslovat a ne všichni dyspeptikové jsou schopni k cvičení v tělocvičně. Jsou však cvičení svalová, jichž každý se může účastniti, jež se mohou vykonávati doma a jichž účinek na břišní svaly jest neméně užitečný, ačkoliv jest více nepřímý. Jsou to cvičení vzbuzující námahu břišního lisu. Jest známo, že námaha jest výkon vyznačený stahem všech břišních svalů k dosažení nepohyblivosti žeber a k zajištění pevného bodu oporného velikým svalům, jež na žebrech mají svůj úpon. Tato námaha pokaždé se vyvozuje, kdykoliv paže zvedá nad hlavu dostatečně těžké břímě. Člověk prostřední síly vzbudí jistě tuto námahu břišní, když vezma ze země činku 15—18 kg. těžkou zvolna ji zvedá, až paže se octne v poloze kolmé. Položíme-li ruku na nadbříšek v době, kdy tento pohyb se vykonává, cítíme určitě, že přímé svaly břišní tvrdnou, a máme důkaz, že veškerá krajina břišní těží velice z tohoto výkonu svalového tak prostého, který na prvý pohled se zdál účinkovati pouze na svaly ramene a paže. Opakujeme, že k dosažení tohoto účinku třeba užiti činky dostatečně těžké, by pohyb nemohl se díti bez námahy. Je-li břímě, které se zvedá, příliš lehké oproti síle té či oné osoby, pracují při tomto pohybu pouze svaly ramene a paže a břišní svaly jsou při tom v klidu.

Švédský tělocvik jest bohat na postupy způsobilé k zvětšení síly svalových stěn žaludku a střev. Jeden z těchto postupů jest znám u nás; jest to břišní masáž. Ale vedle massáže, která tvoří obdobu trpného tělocviku, mají Švédové množství jiných prostředků, jimiž možno povzbuditi činnost břišních svalů, a většina z nich jest u nás málo obvyklá.

Všechny pohyby, jež vyžadují sblížení pánve k hrudníku neb hrudníku k pánvi, pak ty, při nichž se trup otáčí kol své podélné osy, využítují Švédové k léčení nemocí zažívacího ústrojí.

Cvičební postupy, jež soustavně přivádějí v činnost břišní svaly, jsou většinou velice jednoduché a možno jich užiti i při nemocných značně zeslabených. Vypíšeme je v kapitole o jizbovém tělocviku.

V které době dne má se dyspeptik zabývati tělocvikem? Každý souhlasí s tím, že cvičení nesmí se vykonávati bezprostředně po jídle. Prece však nutno tu učiniti výminku, poněvadž cvičení velice umírněné, na př. hra na kulečníku neb procházka spojená s volnou chůzí, může se vykonávati v době trávení, ba jest i s užitekem. Jinak jest tomu při namáhavém cvičení, jakým jest šerm, běh, tělocvik. Než šířiti se o této otázce bylo by zbytečno, ježto jest tu všeobecný souhlas. Ale to mnohým není známo, že jest stejně zdraví škodlivo cvi-

čítí bezprostředně před jídlem jako bezprostředně po jídle. Cvičení namáhavé neb i umírněné, ale až do únavy kouané, přivádí tělo po delším neb kratším čase ve zvláštní fisiologický stav, jež pociťují všechny životní výkony. Při tělesné práci přitéká krev do svalu v hojnosti a ježto množství krve v těle se nemění, tu nadbytek krve v krajině jedné má za následek nedostatek krve v krajinách druhých. Toto překrvení svalů trvá dosti dlouho po vykonaném cvičení, tak že to můžeme zjistiti, měříce tloušťku údu, jenž pracoval. Po veškerý čas, co krev ve svalech trvá, ostatní ústroje dostávají jí méně. Proto pozoruje se někdy po svalové práci velice namáhavé poměrná nedokrevnost mozku, označená jakousi náklonností k omdlení. Rovněž tak bývá značný stupeň nedokrevnosti žaludeční, dokud jsou svaly překrveny, a jest známo, že v době trávení musí nastati v žaludeční sliznici silné překrvení, bez něhož by se trávení nedělo pravidelným způsobem.

Po cvičení může se trávení státi zdlouhavým ještě z jiné příčiny, t. j. z výdeje čivového vlivu, jež svalová práce způsobila. Jest to okamžitá ochablost svalových vláken žaludečních, jichž práce jest k trávení nutna. Všechna svalová vlákna těla účastní se únavy, která po cvičení následuje, ba i ta, jež v něm neměla nijaké přímé účasti. Po namáhavé chůzi pociťují svaly paže, aniž vykonávaly nějakou práci, zeslábnost jevící se na siloměru snížením síly stisku. Jest to tím, že cvičení zavdává příčinu k ztrátě čivového vlivu, kteroužto ztrátu pociťuje veškeré tělo, ježto tato neznámá síla jest umístěna v čivových ústředích a ne v údu pracujícím. Takto jsou svaly žaludeční za jedno se svaly nohou a paží.

Třeba tedy čekati s jídlem, až krevní oběh nabude času, by obrátil svůj proud k zaživacímu ústrojí, a až čivová ústředí opraví ztrátu, již utrpěla. V případě, kdy jídlo má následovati hned po cvičení, dosáhne se bezpečněji pravidelného trávení, bude-li postaráno dráždícím nápojem o povzbuzení žaludku, jehož krevní oběh jest nedostatečný a na nějž čivový vliv málo působí. Někdy nutno užití též projímadla, ukládá-li osobě naléhavá nutnost jísti v době, kdy jest ještě pod vlivem bezprostředních následků svalové práce. Ale jest lépe, jak to znají velice dobře ti, kteří jsou zvyklí na namáhavá cvičení, nejísti potud, dokud nepominula únava.

Kapitola pátá.

Diabetikové.

Léčení úplavice tělocvikem. — Přehled různých názorů o úplavici. — Glykogén jaterní a glykogén svalový. — Úloha svalů při destrukci cukru. — Nutnost zmenšení množství vyměšovaného cukru. — Otrava krve cukrem. — Svalové cvičení v lázních ve Vichy. — Jeho neškodnost. — Pozorování na soudruhovi učiněné. — Massáž. — Léčení vodou.

Více než před dvacíti lety navštěvovali jsme v čase svých studií lékařských spolu s některými soudruhy velký tělocvičný ústav v ulici de Vaugirard. Tam jsme vidali každodenně profesora Wurtze, tehdejšího děkana

fakulty lékařské, i byli jsme překvapováni mladistvým téměř zápalem, s jakým cvičil nás učitel, tehdy šedesátiletý, což při jeho věku je zjev tak řídký. Avšak on nám vysvětlil jednou příčinu horlivosti své v tělesném cvičení. Trpěl úplavicí, i chodil propracovávat své svaly, aby „spálil“ cukr. Tento způsob léčení ostatně, říkal nám, zlepšil stav jeho více, než všechny ty, jež byl zkoušel.

Znamenité výsledky svalového cvičení při léčbě úplavice byly již dávno před touto dobou ohlášeny Bouchardatem; a ještě dnes cvičení dobře řízené jest nejlepším ze všech prostředků zdravotních, užívaných proti této nemoci, ani upravení výživy nevyjímaje.

O úplavici cukrové šířilo se ve vědě mnoho teorií navzájem si odporujících. Mezi lékaři není souhlasu v příčině původu a povahy této nemoci. Než v tom přece všichni se shodují, že pod tím jménem rozumí se nemoc, která má několikere obdoby a příčiny. — Není jedna úplavice cukrová, nýbrž jest jich několik.

Ještě v jedné věci se všichni shodují: jest to velmi blízká příbuznost úplavice cukrové s některými poruchami ve výživě, o nichž jsme již mluvili, že vznikají z nedostatečného cvičení, t. j. s otlostí, dnou, žlučovými kaménky.

Úplavice cukrová má za hlavní příznak, že moč obsahuje cukr. Ale to jest pouhým příznakem. Cukr co takový neprechází přímo do moči, leč jen tehdy, je-li ho v krvi v nadbytku. Glykosurie (vyměšování moči cukrem obsahující) není nic jiného než vnější projev glykaemie, t. j. jakéhosi druhu otravy krve cukrem.

(Pokračování.)

Oprava.

Litujeme, že přinesli jsme v m. č. t. l. článek „To by doktor Rieger neudělal“, jež otiskli jsme z „Dennice Novověku“ v té víře, že zakládá se na pravdě. V článku onom bylo vytýkáno Dru. Heroldovi a Dru. Podlipnému, starostovi České Obce Sokolské, že společně s policejním ředitelem čekali na schodech Národního Divadla, aby uvítali místo-držitele k slavnostnímu představení.

Pokud týče se Dra. Podlipného, byla zpráva ona lživou, neboť on onomu čekání na místodržitele přítomen nebyl, jak zřejmo ze zprávy o oné události v „Radikálních Listech“, které od té doby se nám do rukou dostaly.

Zároveň podotýkáme tuto, že Dr. Herold žádným sokolským předákem nebyl a také jím není; tak napsal o něm nedávno časopis „Sokol“, když některé časopisy ho Sokolstvu vyčítaly.

Sokolstvo v království českém roku 1895.

(V „Sokolu“ píše V. Kukaň.)

(Pokračování)

Cvičenci dle stavu a dle stáří.

Výkaz tento nemohu podati úplný, poněvadž mnohé jednoty — a těch jest dosti veliký počet — v dotazníku Č. O. S. uvádějí zaměštnání a stáří necvičenců, ale členů činných, neb všech členů vůbec. Stává se tak patrně přehlédnutím a nedopatřením. Doufám, že toto upozornění dostačí a že příště veškeré jednoty stav a stáří pouze členů skutečně cvičících v prosinci každého roku uváděti budou. Rovněž tuto upozorniti musíme, že rubriky: a) Cvičenci v družstva zařazení, b) Počet členů cvičících dle stáří a c) Počet členů cvičících dle stavu musí nezbytně vykazovati jedno a totéž číslo a že největší návštěva v jedné hodině cvičební nemůže nikdy býti větší úhrnného počtu cvičenců. Jak vyplňují se dotazníky, vidno na př. z tohoto případu, který ovšem není ojedinělým. Jednota X vykazala: cvičenců ve družstva zařazených 40, cvičenců dle stáří 24, dle stavu

26, největší návštěva v jedné hodině cvičební 42. Otázka: Kolik vlastně měla cvičenců jednotka X? Jednota B vykazuje cvičenců 8, největší návštěvu v jedné hodině cvičební 18 (!). Tak nesprávné a nejasné výkazy statistiku činí téměř nemožnou.

Stav cvičenců uvedlo správně 254 jednot, tři jednoty dotazník letos nezaslaly (Dobříš, Smiřice, Žichlice), výkazy ostatních 56 jednot nemohlo být použito.

Ve zmíněných 254 jednotách cvičilo 7247 členů. Z těch bylo:

a) dělníků a řemeslníků.....	4673—64·4 proc.
b) rolníků a hospodářů.....	351—5 proc.
c) studujících, úředníků, učitelů, doktorů atd.	1416—19·5 proc.
d) obchodníků a živnostníků.....	807—11·1 proc.

Jak z tohoto kusého výkazu lze vidět, tvoří dělníci a řemeslníci převážnou většinu mezi cvičenci. Mezi 254 jednotami nalzáme pouze jedinou, kde loni necvičil ani jediný dělník a řemeslník; jsou to Počátky. Dělníky nalezneme i v jednotách obcí venkovských, kde průmyslu téměř není, kdežto naproti tomu mnohé z těchto jednot nemají ani jediného rolníka mezi cvičenci (Záběhlice, Debrž, Čistá u Kralovic, Husinec, Krč Horní, Podbaba, Podolí-Dvorce a j. v.). Překvapuje a nemile na nás působí, že tak málo rolníků cvičí v našich jednotách. Co jest toho příčinou? Nedostatek času? V zimě rolník více než kdo jiný má chvíli pokdy, aby ku cvičení odběhl. Výše uvedených 351 rolníků a hospodářů cvičilo ve 112 jednotách, kdežto ve 142 jednotách rolníci vůbec necvičili. Z 56 jednot podrobné zprávy chybí. Smutný úkaz tento budiž pobídkou jednotám, zejména v obcích venkovských, aby snažily se mladé rolníky a hospodáře získati pro věc sokolskou, tak aby tito účastnili se cvičení a práce v Sokole vůbec větší měrou, než dosud se stávalo.

Počet cvičících učitelů, doktorů, studujících, úředníků atd. také by mohl být větší, kdyby naše vzdělaná třída měla trochu více demokratického ducha v sobě. Nedostačí, řeknu-li o sobě, že jsem demokratem, liberálem; ne slovy, ale skutky své smýšlení musíme dokazovati a v Sokole jest nejpříměřnější půda pro toho, kdo chce dokázati, že jest demokratem, přítelem lidu. Mnohým našim vzdělaněcům jest však proti mysli příliš lidový ráz našich jednot; jak by bylo možno, aby měli si tykati s každým dělníkem? Kdyby uskutečnil se návrh, před třemi lety v tomto listě podaný, aby zrušilo, neb alespoň obmezilo se tykání v jednotách sokolských, špatné bychom si dali vysvědčení o demokratickém rázu Sokola; ta rovnost a to bratrství stkvěly by se jenom na papíře, na praporech, na průčelí tělocvičen, ale ve skutečnosti panovalo by mezi námi kastovníctví, páni by shlíželi s patra na dělníky, kteří by nesměli se opovážiti nazývati je bratry a oslovovati je slovíčkem „ty“. Litujeme sice, že inteligence tak málo jest zastoupena mezi cvičenci, ale prositi nikoho nebudeme, aby mezi nás vstoupil, cvičení, práce se účastnil ve spolku s dělníkem, kdyby měl domnívati se, že poskvrní svůj charakter. V Sokole nejsme pány a dělníky, ale bratry. Zde jsme si všichni rovni a dohromady nás svádí stejné snahy, tužby, práce, cit vlastenecký.

Pouze dělníci a řemeslníci cvičili v Bakově, Žel. Brodš, Duchcově, Hamru Horním, Hořovicích, Huntířově, Chotěboři, Červeném Kostelci, Ledvicích, Litoměřicích, Milevsku, Podmoklech-Děčíně, Poniklě, Přešticích, Radnicích, Rožďalovicích, Rožmitále, Sadské, Střešovicích, Tatobitech, Teplicích, Ústí n. Labem, Valteřicích, Nových Verneřicích, Vodňanech, Záluží, Žebráku.

Pouze rolníci cvičili v jízdním Sokole v Neškaredicích. Mezi cvičenci měli rolníci převahu v šesti jednotách a sice: v Osíku u Litomyšle (cvičenců 24, rolníků 20), v Brozanech (cvič. 12, rol. 7), v Nedvězí u Říčán (cvič. 15, rol. 9), v Újezdě Svijanském (cvič. 19, rol. 10), ve Velímí (cvič. 15, rol. 9), ve Všení u Turnova (cvič. 15, rol. 8).

Značnejší počet rolníků a hospodářů vykazují jednoty: Nové Benátky 9 (cvičenců 33), Hostivice 6 (cvič. 20), Dušníky 8 (cvič. 23), Jablonec n. J. 6 (cvič. 23), Přední Kopanina 5 (cvič. 10), Kozlany 7 (cvič. 25), Lištné 5 (cvič. 16), Lužec 5 (cvič. 16), Plotiště 6 (cvič. 12).

Obchodníci a živnostníci mají převahu pouze v Bechyni, kde ze 14 cvičenců jest jich osm a v Náchodě (16 ze 30 cvičenců). Značnejší počet obchodníků a živnostníků cvičí v N. Bečátkách 7 (všech cvičenců 33), Čes. Brodš 9 (cvič. 31), Žel. Brodš 7 (18), Domažlicích 10 (38), Hluboké 11 (30), Hronov 7 (28), Husinci 8 (23), Jablonném n. O. 15 (35), Jičíně 10 (42), Kamenice n. L. 16 (42), Černém Kostelci 9 (36), Liberci 15 (40), Heřm. Městci 10 (35), Pel-

hřimov 8 (22), Pisku 11 (27), Poděbradech 9 (32), v Praze 55 (356), v Praze Starém Městě 25 (124), Radotíně 9 (24), Stankov 7 (24), Světlé n. S. 11 (39), Vamberku 8 (30), Zdicích 10 (33).

Studující, učitelé, úředníci, doktoři atd. měli většinu ve 4 jednotách a sice: v Sokole pražském (242 ze 356 cvičenců), na Král. Vinohradech (142 ze 220 cvičenců), v Karlíně (73 ze 132 cvičenců) a v Král. Městci (17 ze 22 cvičenců).

Značnejší počet studujících, úředníků atd. vykazují jednoty: Praha staré město 30 (cvičenců 124), Praha Menší Město 23 (cvič. 63), Král. Vyšehrad 35 (80), Čáslav 22 (44), Benešov 13 (39), Plzeň 53 (142), Žižkov 42 (134).

Stáří cvičenců uvedlo správně 262 jednot, tři jednoty dotazník nevyplnily, výkazů ostatních 48 jednot nemohlo být použito.

Ve zmíněných 262 jednotách cvičilo úhrnem 7430 členů. Z těch bylo:

a) 18—19letých.....	1660—22·3 proc.
b) 20—21 „.....	1588—21·4 proc.
c) 22—23 „.....	1126—15·2 proc.
d) 24—25 „.....	984—13·2 proc.
e) 26—29 „.....	1090—14·7 proc.
f) 30—35 „.....	651—8·8 proc.
g) přes 35 let.....	331—4·4 proc.

Všech cvičenců bylo 8472. Stav mohli jsme uvést i v 7247, stáří u 7430 členů. Z výkazu tohoto alespoň přibližně možno posouditi, jaký stav a jaké stáří mezi našimi bratry cvičícími převládá.

Nejstarší cvičence vykazují jednoty: ¹⁾

59 let Roudnice
58 Praha
57 Jičín, Polička
54 Mladá Boleslav
53 Ledec, Žižkov
52 Litomyšle, Pečky na dráze
50 Praha
49 Čáslav, Lysá, Nová Paka
48 Nové Benátky, Nechanice, Zdice
47 Klatovy, Hrubý Rohozec, Úpice
46 Tuchoměřice, Uhřetěves, Zbraslav
45 Bakov, N. Bydžov, Čistá u N. Paky, Chrudím, Liberec, Pražské Předměstí u Král. Hradce
44 Čes. Brod, Jičín, Rožďalovice, Sušice
43 Blovice, Mnichovo Hradiště, Vršovice
42 Čes. Budějovice („Tyrš“) Kasejovice (2), Kosmonosy, Černý Kostelec, Kukleny, Plzeň, Holešovice-Bubny, Vyskeř
41 Kolín, Libštát, Nábzí, Písek, Střešovice

Úhrnem cvičilo v jedné hodině 4420 cvič. ve 300 jednotách (všech jednot bylo 313).

Na jednu jednotu připadá průměrně 14·5 cvičenců v jedné hodině cvičební.

V pěti jednotách necvičilo se a sice:

v Bečvárech
v Kundraticích u Prahy (jednota neměla žádného cvičitele)
v Lovosicích (nátlakem Němců odňata jednotě místnost)
v Brandýse n. Orlicí (pro nedostatek mladších členů nemohlo se cvičiti);

v Mladé Vozici (za příčinou vystoupení a přesídlení více členů po celý rok (!) necvičeno).

Kolikrát v tém dni cvičí členové.

Pětkrát cvičilo se v Čáslavi;

čtyřikrát v Čes. Budějovicích („Tyrš“) a ve Valteřicích;

třikrát ve 116 jednotách;

dvakrát ve 174 jednotách;

jednou v Bakově, Čistě u N. Paky, Jilovém, Mýtě, Neškaredicích, Potěhách, Opočném, Polici n. Metují, Toužetině, Týništi n. Orlicí, Vodolce;

jednou za 14 dní v Moravanech (jízdni Sokol).

V Bečvárech, Brandýse n. Orlicí, Kundraticích a Lovosicích necvičilo se, z Velké Skalice, Dobříše, Smiřic a Žichlic zprávy chybí.

¹⁾ Výkaz tento není úplný. V seznamu uvedeny jsou pouze ty jednoty, jež udaly stáří nejstarších cvičenců.

Všech jednot bylo 313. Učňové cvičili ve 193 jednotách. Na jednu z těchto jednot připadá průměrně 12·8, na jednu jednotu vůbec 7·9 učňů.

Žáci, školou povinni cvičili v 90 jednotách. Na jednu z těchto jednot připadá průměrně 19·8, na jednu jednotu vůbec 5·7 žáků.

Cvičitelé a pomahatelé.

Roku 1894 bylo cvičitelů (s náčelníky) 942, pomahatelů 346
„ 1895 „ „ „ „ 979, „ 415
Roku 1894 připadlo na jednotu cvičitelů 3·3, pomahatelů 1·2,
„ 1895 „ „ „ „ 3·2, „ 1·2.
„ 1894 připadal jeden cvičitel na 8·4, pomahatel na 20·7 cvičenců.
„ 1895 „ „ „ „ 8·6, pomahatel na 20·4 cvičenců

Tělocvična.

Vlastní tělocvičnu mají jednoty: Boleslav Mladá, Brod Český, Debř n. J., Hora Kutná, Hradec Králové, Choceň, Chrudim, Jičín, Karlín, Kolín, Kouřim, Kralupy n. V., Mýto Vysoké, Nábž, Plaňany, Praha, Roudnice, Smíchov, Třebeň, Třebová Česká, Vrsovice, Žamberk. Celkem tudíž 22 jednot.

Vlastní jízdní dráhu má jízdní Sokol v Moravanech u Holic.

Tělocvičnu propůjčenou mělo 212 jednot.

Tělocvičnu najatou 72 jednot.

Tělocvičnu neměly: Prachatice (cvičilo se v průjezdu!) Lovosice (nátlakem Němců odňata jednotě místnost ku cvičení) a Jirkov. Prvé dvě jednoty leží v tak zvaném „uzavřeném území“ a „čestně“ se k nim druží třetí jednoty v Mostě, jež měla síce místnost ku cvičení propůjčenou, ale — ve stodole! Ty „slasti“ našich krajanů v území zněmčeném!

Tři jednoty a síce Mnichovo Hradiště, Velká Skalice a Nové Verneřice neoznámily, mají-li tělocvičnu propůjčenou, či najatou.

Jmění jednot.

Roku 1893 243 jednot mělo jmění zl 682.256.—
Roku 1894 280 jednot mělo jmění zl 737.339.—
Roku 1895 313 jednot mělo jmění zl 911.590.—
Roku 1893 připadalo na jednotu průměrně zl 2807.—
Roku 1894 připadalo na jednotu průměrně zl 2633.—
Roku 1895 připadalo na jednotu průměrně zl 2912.—

Aby nepovstalo nedorozumění, poznamenávám, že ve výkazu o jmění obsažen jest též základ stavební, nalézající se nejen ve správě jednot, ale i ve správě samostatných Družstev pro zbudování tělocvičen.

Největší jmění mají tyto jednoty ²⁾:

	zl
Plzeň	84.254
Praha*	64.929
Plaňany*	30.500 (?)
Chrudim*	29.173
Jičín*	28.000
Kouřim*	27.510 (?)
Smíchov*	26.133
Karlín*	19.570
Louny	18.388
Písek	16.808
Žižkov	15.936
Kladno	15.887
Hora Kutná*	15.300
Kolín*	15.109
Turnov	13.801
Slané	13.106
Mělník	12.953
Kralupy*	12.905
Čáslav	12.656
Roudnice*	12.083
Praha-Menší Město	11.634
Městec Králov*	10.600 (?)
Mýto Vysoké*	10.313
Tábor	9.931
Litomyšle	9.523

²⁾ Jednoty označené * mají vlastní tělocvičnu, (Pokračování.)

Jak se dělníku zdraví kazí.

Snažíme se o to, abychom vychovali silné a zdravé pokolení, což daří se nám dosud jen z nepatrné části, neboť jen nečetným jednotlivcům dovedli jsme prospěti. Však i tu nejčastěji jsme toho svědky, jak mnozí z našich dobrých odchovanců v boji o život ztrácejí, čeho cvičením nabyli. Sokol, nejčastěji dělník, chce-li aby se uživil, nemůže zdraví svého dbáti, i musí toto vedle své práce nasaditi a to i tam, kde snadno při vhodných opatřeních nemusilo by zdraví zaměstnaných trpěti. Leč dosud dělnictvo není dosti uvědomělé, nedovede zájmy svoje hájiti a vydíravý kapitál sám od sebe ústupků mu neučiní. Jsme přesvědčeni, že by se všeobecnějším tělocvikem nabyli lidé náš lepšího vzdělání, než jakého se mu dosud dostává, i že by pak se nedal tak vykořisťovati. Jistě by pak postaral se o zkrácení doby pracovní, neubíjel by se prací přes čas a nenechal by si zbytečně kaziti zdraví v bídně zřízených dílnách a továrnách, v nichž zdraví zaměstnaných se trestuhodně z pouhé lakotnosti jednotlivce vraždí.

Jak kazí se mnohých dělníků plíce, jichž cvikem a tužením my při tělocviku hlavně snažíme se zdraví tužiti, o tom dočítáme se ve zprávě následující:

„Jak velice kazí se plíce dělníků, kteří nuceni jsou pracovati v dílnách prachem naplněných, jak částičky ve vzduchu poletující plíce zaneřádí a k vykonávání jich náležitých funkcí neschopnými činí, ukazuje sbírka preparátů, kterou vystavuje na berlínské průmyslové výstavě dr. Thomas Sommerfeld. Sbírkta ta je velmi zajímavá a drastickým způsobem předvádí divákovi účinky zkaženého vzduchu na nejdůležitější orgán — na plíce.

Sbírkta sestává z preparátů plic, pomocí formalínu a alkoholu stvrdlých a v roztoku, před rozkladem je chránícím, uchovaných. Tyto preparáty působí způsobem skutečně děs vzbuzujícím a člověk ani nepovažuje za možné, že při takovém proniknutí plic cizími tělisky mohli lidé přece dýchat. Zvláště platí to o plicích uhelným práškem nasycených, jaké se shledávají u dělníků v továrnách na tužky a v továrnách, v nichž připravuje se uhlí k účelům elektrickým.

Průřez takovými plicemi má vzhled černé mramorové plochy, jejíž žíly naznačeny jsou bílými krevními cévami, na plicích nejvíce zkažených jsou jednotlivá místa úplně zkamenělá. Dále viděti je ve sbírce plíce leštiče kovů, které vdechovaným a v plicích oksylčováním železným práškem nabývají úplně vzhled červené železné rudy. Úplně zkažené plíce ukazuje také preparát, který pochází od dělnice, která po 7 roků zaměstnána byla v pozlacovačské továrně vtíráním anglické červené barvy do plstěného papíru. Jiné preparáty ukazují plíce, které dýchaly prach dřevěný, kamený a jiný.

K této sbírce připojují se mikropické obrazy různých druhů prachů, mezi nimiž zvláště prach skelný a porcelánový jest nápadný ostrými, jako jehlovatými částičkami. Statistické přehledy udávají poměrná čísla úmrtnosti na souchotiny, přivoděné prací v prostorách různých řemesel: Kamenníků z tisíce umírá 34 na souchotiny, doutníkářů 9.45 z tisíce, strojníků 9, malířů a truhlářů 8, řezbářů a sedlářů 7, mlynářů 5.

Tato výstava jest nejvyšší vážná a nejvyšší poučná jak pro lékaře tak pro dělníky. Těmto ukazuje, jak musí na trh nésti nejen tělesnou a duševní sílu, nýbrž jak ztrácí při tom své zdraví a vrhají se v předčasný hrob. Z výstavy této mohli by si vzít ponaučení také zaměstnavatelé a měli by se postarati o zlepšení poměrů ve svých dílnách. To stojí však peníze a k nákladným opatřením kapitalisté velmi neradi se odhodlávají.“

Sokol Americký.

— Veřejná tělocvična, jež zřízena byla v Parku Douglasově v Chicagu stala se pravým dobrodiním tisícům mládeže i dospělým. Jest zřízena velmi pěkně a opatřena náhadím hojně a tím nejlepším. V ní na zdravém, čerstvém vzduchu jest mnohem příjemnější si začvičiti než v uzavřené tělocvičně. Hlavně mládež využítkuje tu výbornou příležitost ku cvičení i jest radost na ní pohleděti, kdy četným počtem, hoši i dívky se tu dle libosti a žádosti vlastní tuží. Jest tu viděti, že takovýto tělocvik, při němž mládeži popřána

úplná volnost mnohem více ji baví a těší, než cvičení prováděné pod vedením cvičitele, více uměle a při němž není tolik volnosti. A podivno! Při úplné té volnosti chová se mládež ta lépe než často v tělocvičně. I tu viděti, že více volnosti vede k lepší kazni.

— Jak již několikrát jsme se zmínili, župy Chicagské stávalo dosud skorem jen dle jména. Za příčinu toho nedostatku se udávalo, že její zřízení, totéž, jaké mají ostatní župy, neodpovídá její potřebám. Z té příčiny učiněn as před půldruhým rokem pokus o opravu stanov župních, však pokus ten pro nedbalost zvoieného výboru úplně selhal. Nyní učiněn pokus nový a tentokrát snad se žádoucím výsledkem. Zástupcové sborů chicagských sešli se totiž dne 25. m. m. v síni Sokola Slovanské Lípy a tu vypracovali návrh župních stanov, jež odeslány výk. výb. do New Yorku. Navrženo tu, aby ve výboru župním zasedali zástupci všech sborů v sídle župy — v Chicagu — od každého sboru dva. Jeden ze zástupců těch jest náčelníkem sboru. Tito zástupci jsou voleni na rok ve výroční schůzi sboru. Společně tvoří župní výbor, jenž volí ze svého středu župního starostu, místostarostu, pokladníka, jednatele, náčelníka a dva místonáčelníky. Župní náčelník, jeho náměstkové a náčelníci sborů tvoří župní cvičitelský sbor. V ostatním jsou navrženy stanoviny župy Chicagské podobny neb stejny s oněmi, jimiž řídí se ostatní župy. Doufáme, že změna navržená bude schválena i očekáváme jistě, že sbory chicagské zabájí v brzku lepší než dosud činnost župní. Příležitost mají k tomu výbornou, mnohem lepší než sbory kterékoli jiné župy, neboť jsou soustředěny v jednom městě až na sbor v Coal City, i mohou se dobře scházeti k společným úradám i ku cvičením a schůzím. Třeba tu jen dobrou vůli znamenitou tu příležitost využítkovati.

— Dne 11. m. m. byla slavnostním způsobem otevřena veřejná tělocvična v Douglasově Parku v Chicagu. Zahajovacího cvičení súčastnili se hlavně turněři a turněrky a to značným počtem. Sokolské sbory se nesúčastnily značnějším počtem, neboť téhož dne Sokol Vlast odhaloval svůj prapor. Ti, kdo z nás, jako diváci se súčastnili, odcházeli ze cvičení toho s hořkostí v srdci proti vlastnímu našemu lidu. Viděti u Němců cvičiti nejen starší muže, ale také starší ženy, a tak se přěsvědčili, že mezi nimi jest uskutečněno, po čem my dávno, však marně toužíme. Byla prý to velice pěkná podívaná, hleděti jak společně cvičili tatici a jejich synové i jak cvičily tu matky vedle vlastních již odrostlejších deer. Kdy se my toho dočkáme?

— Sokol Vlast v Chicagu odhalil dne 11. m. m. svůj prapor slavnostním způsobem ve své tělocvičně na 30. a Union ul. Účastenství, jak spolků tak obecnstva na této slavnosti bylo značné i dokázalo, jaké oblíbenosti se zmíněný mladý sbor ten těší. Nejsme pro slavnosti okázalé ani pro drahé prapory, zvláště tam, kde jiných potřebných věcí se nedostává, tu však přece z obojího jsme se potěšili, neboť obě bylo zde holdem sboru Vlast za pilnou jeho dosavadní horlivou činnost. Nový prapor jeho jest velmi pěkný i bude zvláště milým členstvu jeho, maje na straně jedné zdařilý obraz zakladatelů Sokolstva Fuegnera a Tyrše.

— Sokol Slovanská Lípa a T. J. Sokol Čechie v Chicagu pořádaly koncem m. m. výstavy, které v obou sborech dobře se vydařily, zvláště uváží-li se, jaký nedostatek o práci a tím i o peníze mezi našim lidem jest již po drahý čas. Obětavost lidu našeho jest věru obdivuhodná, škoda, že jeví se při ní, že ten, kdo má malo jest mnohem obětavějším toho, kdo má více.

— Br. V. K. Tříska v dopisu svém v t. č. uveřejněném zmiňuje se o tom, že mezi turnery cvičí i mnoho starších členů, kdežto mezi námi posud veškeré pokusy získati starší členy cvičení úplně selhaly. Zmínili jsme se již o tom smutném úkazu, proč u nás starší necvičí. Mnohým jest to nemožno neb skorem nemožno, jiní pak, kteří by mohli, ti o cvičení nejen ničeho nedají, ale jsou mu ještě nepřáteli. Patří k tomu jistá míra vzdělání a uvědomělosti, aby člověk dbal řádně o své tělo a o své zdraví a vlastnosti ty právě schází mnohým těm starším, kteří by cvičiti mohli a jimž by cvičení také prospělo. Takoví rađeji tuží své zdraví hodnou dávkou plzeňského, neb nějakou dobrou brandou neb whiskou. Takové prostředky zdraví kazíci, mají oni za ty nejlepší silitele těla i zdraví. Komu není rady, tomu není pomoci.

— V těch dnech, kdy dostane se t. č. Sok. Am. do rukou našich Sokolů, bude Těl. Jed. Sokol v New Yorku usídlena již pod vlastním krovem. Nenadsazujeme, jestliže uvedeme, že dosud nebylo v

žádňem z našich sborů tak úsilovně a zároveň obětavě pracováno, aby domohl se vlastního stánku, jako právě v jmenovaném sboru. Bratři newyorští vlastní svojí silou domohli se tělocvičny, kterou žel, nemůže se honositi mnohé veliké a bohaté město v Čechách. Víme, že členstvo T. J. S. newyorské skládá se výhradně skorem z mužů, kteří musí prací rukou svých sebe a rodiny své živiti a tu obětavost jejich, s jakou k zbudování tělocvičny své přispěli, jest tím více hodna uznání. Vždyť nemožno dobře mluviti o oběti u těch, kteří z nadbytku darují nějaký drobeček na dobrou věc, aniž by se musili v něčem uskrovniti, ale jen u těch, kteří, sami jsouce potřebni a nemajetni, z toho mála, jež sotva stačí jim na živobytí, věnují část ve prospěch dobré věci společné. Kéž by příklad bratří newyorských byl následován. Jsme přěsvědčeni, že veškeré Sokolstvo americké s námi v obdivu hledí na statečné Sokoliky newyorské i že s námi přeje jim, by v nové své krásné budově nadále tak věrně, však při menších obtížích, plnili úkol svůj, jak posud vždy byli s nevšední horlivostí a láskou činili. — Na zdar!

— Čas zimní již se nám přihlásil a tu jest záhodno, aby Sokolové sobě vzpomněli, že i v zimě možno najiti dosti příležitosti ku cvičením na zdravém vzduchu. V prázdné chvíli mnohem lepší jest vyjiti si v čase zimním na procházku, než seděti u teplých kamen. Ti, kdo bruslí, ať využítkovají příznivé doby k bruslení. Těm pak, kteří se v dobrém a zdravém tom eviku nevyznají, radíme, aby se mu přiučili. Bruslení by měl každý Sokol a Sokolka; i žactvo tělocvičných škol mělo by býti k bruslení pobádáno.

— Zmínili jsme se již jednou, že by peníze, které zbývají v pokladně „České ligy“, měly býti věnovány T. J. S. v St. Louisu, Mo., kteréž cyklonem byla tělocvična sbořena. Sokolské sbory nejvíce na účely „České ligy“ byly přispěly a proto myslíme, že návrh náš byl vhodným. Jest na fideiteltvu Č. L., by o penězích mrtvých v pokladně ležících brzo rozhodlo.

— Jest záhodno, aby ve sborech všude si připomenuli, že v příštím roce bude sjezd N. J. S. i že třeba za tou příčinou připravovati opravy a změny, jež další rozkvět sokolské věci by zajistily. Práce pozdě konaná, práce kvapná nebývá tou nejlepší. Přemýšlejme již teď, co by nám mohlo prospěti!

— Jistý bystrý pozorovatel psal v časopise jednom, že od té doby, co ženské jezdí na kole, byla změněna forma ženského škrtiče či lépe smrtiče — (šněrovačky) — poněvadž prý jezdkyňim stará šněrovačka při jízdě překážela. Také prý již ženy od té doby, co na bicyklu jezdí, jsou v pasu průměrně o palec a půl silnější. Těšilo by nás, kdyby uvedené bylo pravdou, však víme, že mnozi bystří pozorovatelé jsou často krátkozrací, zvláště jedná li se o ženské.

— Po dlouhém vyjednávání o půjčku na doplacení tělocvičny Sokola v N. Y., přišel výbor k tomu náhledu, že by bylo možno založit a inkorporovat nechat klub, sestávající ze zámožných členů i nečlenů, který by částku \$25,000 mezi sebou sehnal, Sokolu zapůjčil a na pozemcích tělocvičny hypotekárně zajistil. Plán ten uznán za velmi praktický a Sokol vzdor tomu, že zaplatí vydání s inkorporací spojené, jakož i nahrazuje úroky od 1. července, přijde k tomu ještě laciněji, než když by se peníze dlužil od některého boháče neb ústavu prostřednictvím dohazovačů, bez nichž se při takové příležitosti obejiti nelze. Další výhoda jest ta, že české peníze budou uloženy v českém podniku a co nejlhavnější, že nemožou nikde lépe býti uloženy, neb nehledě k stavbě, reprezentuje již sám pozemek částku, kterou se Sokol vydlužiti musí. Ze důvěra v podnik ten jest úplná, dokazuje to, že ve schůzi na den 6. m. m. svolané, přihlásili se Sokolové a jiní občané s úhrnnou částkou \$18,000 a potřebná částka jest prý dalšími přihláškami doplněna.

— V celém království českém má jen 22 jednot sokolských vlastní tělocvičny. Asi právě tolik sborů sokolských ve Spojených Státech mají tělocvičny vlastní.

— Z Den. Nov. se dovídáme, že školní rada v Detroit, Mich. tak dalece zašla ve svém přísluhování americkým reverendům a biblářům, že povolila peníze na zakoupení celého tisíce bibli pro školy obecné. Turněři Detroitští zadali u soudu o vydání záповědi proti onomu neústavnímu povolení peněz. — Jistý velice naivní katolický časopis chicagský divil se nedávno, proč redakce t. l. nechala bez poznámky (pokárání?) dopisy v m. č. t. l., z nichž v jednom zmínil se dopisovatel o nepřátelství kněze katolického k zakládajícímu se sboru sokolskému a v druhém podávána zpráva o

úmyslu Sokola Chicago „zříditi školu nedělní a snad i sobotní, by mládež naše nebyla otravována v útlem mládí katechismem a bibli katolickou, by dívky nebyly lákány za obrázek ke katolickářské škole.“ Nevíme, zač onen katolický časopis sokolské sbory pokládá? Domníval se snad, že všude a všechen lid náš musí jen to konati, co se velebným pánům líbí a že snad i naše sokolské sbory jsou pod komandem kněžským? My nikomu víry jeho nebereme, také svoji víry nikomu nevnučujeme. Tolik svobody však i bez svolení velmocných posyrcených pánů římských i jiných ve svých spolcích vždy budeme míti, abychom se starati mohli o to, by mládež naše nebyla krmena pověrou náboženskou, ať se tato jmenuje jakkoli.

— Ve mnohých sborech dopisovatelé do orgánu našeho zapomněli úplně své povinnosti. Či sbory jejich ničeho nekonají, co by stálo za zmínku? Jsme přesvědčeni, že většina Sokolů čte se značným zájmem dopisy z různých sborů.

D O P I S Y .

V Clevelandu, dne 29. října 1896. — (Z Tělocvičné Jednoty Sokol „Cleveland“.) — Jelikož většina bratrů sboru našeho schůze sborové nenavštěvují, z nichž někteří ovšem následkem živnosti hostinské nemohou, jiní ale jsou nedbalí, aneb pro jinou příčinu schůze nenavštěvují, uznávám za vhodno uveřejnit účetní zprávu, totiž výkaz příjmů a vydání za celý čas trvání sboru našeho, od srpna 1895 do září 1896, čímž doufám členy potěšiti a povzbuditi k dalšímu působení na našem národním poli, neboť pokrok, jakého se náš sbor za jeden rok svého trvání dodělal, může nejen uspokojiti každého, nýbrž i povzbuditi jej k další činnosti a k přispívání.

Rozvrh příjmů.

Za přístupné celkem přijato.....	\$111.00
Za příspěvky od členů.....	185.75
Za příspěvky od žáků.....	14.00
Výnosy ze zábav a výletů.....	374.70
Ze dvou věcí daných do výhry.....	15.00
Dary od sborů a řadů.....	30.00
Dary od jednotlivců.....	154.35
Půjčky od sborů.....	25.00
Půjčky od jednotlivců.....	117.00
Připsaný úrok na banku.....	4.15

Celkem přijato za celý rok\$1030.95

Rozvrh vydání.

Nár. Jed. Sokolské poplatky.....	\$ 39.42
Čes. Amer. Sini na akcii.....	15.00
Za tisk a za ozn. adresáře.....	20.50
Za nářadí ku cvičení.....	51.26
Nájem ze síně a z tělocvičny.....	32.75
Různá vydání za potřeby atd.....	20.22
Na stavbu tělocvičny vyplaceno.....	849.39

Celkem vydáno za celý rok\$1028.54

Úhrnný příjem.....\$1030.95

Úhrnný vydej.....1028.54

Zbývá hotovost.....\$2.41

Sbor jest povinován doplatek za stavební dříví.....\$200.00

Nár. Jed. Sok. popl. za II. čtvrtletí.....15.80

Sbor čítá 77 řádných členů.

Výkazy tyto zajisté jsou uspokojivé a na pokrok a úspěch našeho sboru může býti každý z nás hrdý.

Neméně potěšitelno jest, že sbor náš za ten krátký čas svého trvání zbudoval vlastní, ovšem jen jednoduchou, však dosti prostrannou a účelům cvičebním vyhovující tělocvičnu, pro niž pozemek laskavě a bezplatně pronajmulo Říditelstvo Česko-Americké Síně, z čehož lze souditi, že mezi Čechy east-clevelandskými panuje svornost a sjednocenost, což je zajisté chvátyhodné a ostatním českým čtvrtím a osadám českým vůbec může sloužiti za příklad. Sbor náš pak zajisté, až se zbaví dluhu váznoucího na tělocvičně a až upraví vnitřek tělocvičny a zakoupí potřebného nářadí ku cvičení, přičiní se dle svých sil ku dosažení křiveného cíle svobodomyšlných Čechů east-clevelandských, jichž přáním jest zbudovati

„Česko Americkou Sín“, v níž by se svobodomyšlný živel český soustřeďoval. Ku docílení a urychlení tohoto podniku zajisté sbor náš platně pak přispěje.

Dluh na naši tělocvičně není sice velký, jest ale zapotřebi vnitřní úpravy, cvičební nářadí a jiná zdokonalení, a jelikož můžeme se spoléhati jen sami na sebe, jest žádoucí, by členové všestranně pečovali o seslání zdroje příjmů a o blaho a rozkvět celého sboru, k čemuž volám Na zdar!

Frank Skala, jed.

V New Yorku, dne 1. listopadu 1896. — Dříve ještě nežli tyto řádky do rukou sokolských se dostanou, bude naše krásná Sokolovna otevřena a přístupna členu každému, celému obecenstvu českému i všem národům jiným. Úprava Sokolovny chýlí se ku konci. Ještě sice není přesně ustanoven den k otevření slavnostnímu, však proslychá se, že 14. listopad jest ten vybraný den, kdy chrabří Sokolici poprvé octnou se pod krovem svým. Jest, neb má to být ten nejkrásnější, nejšťastnější sokolský den, na který téměř plných 30 roků jsme trpělivě byli čekali. Kolik těch upřímných bratrů bude Sokolovnu milovat, jako svůj druhý domov? Mnoholi Sokolů bude pravidelně cvičiti v krásném, prostranném domově našem? Mnoho-li bratrů bude pravidelně navštěvovati cvičení pořadová, schůze, přednášky, opery a divadla? A mnoho-li že bude těch bratrů, kteří přiloží ruce k dílu, by co nejdříve poctivou a svědomitou prací všech v několika letech Sokolovna úplně zaplácena byla? O, znám bratry své a špatným Sokolem bych byl, kdybych pochyboval o upřímné snaze a veliké lásce členů, bratrů drahých vůči sokolskému stánku našemu. Víím, že všichni budeme milovati dům náš vlastní, kde dosti slasti i strasti zažijeme. Víím, že všichni co praví bratři Sokolové naše přání, naše tužby, i naše vady a nedostatky ve zděch těchto bez ohledu osobního přímo v oči si povíme i postěžujeme a já doufám, že příští všechny naše schůze budou se nám více srdečnosti a láskou zamlouvati, nežli až dosud v místnostech cizích se dělají, kde museli jsme často i jazyk na uzdě držeti.

Považuji dům náš za ústav, kde zdraví a síla sídliti bude, neboť nestavíme Sokolovnu pouze pro zábavy. Sokolovna naše bude sloužiti každodenně cvičení tělesnému a sice: dvakrát cvičení žáků, dvakrát cvičení žakyň, dvakrát cvičení členů z čekancí a Sokolky nejméně v týdně jednou. Kdo tu by tvrditi chtěl, že jmeno „Sokolovna“ jen na zdař bůh se používá. Mimo to v neděli dopoledne cvičí vždy jeden ze čtyř sborů našich cvičení pořadová a před tím od 8 do 10 hodin ráno cvičitelský sbor. Takovou živost málo kde v sokolských sborech, ač velkých a bohatých shledáme. Nuže, drahý ty stánku náš, buď pravou ozdobou Sokolstva českého, buď chrámem vědy a umění, buď útočištěm dítkám našim, buď chloubou národa našeho!

Slavnost otevření Sokolovny má být důstojná. V sobotu, dne 14. listopadu (pakli bude to možno) vyjde výbor s dvěma hudbami a přivede přátelské nám spolky do Sokolovny, kde se obrovský průvod sestaví a celý pak půjde opět ze Sokolovny ulicemi nejvíce Čechy obydlými. 400 Sokolů s lampiony kráčetí bude v předu, po obou stranách i v zadu průvodu, takže celek uzavřen bude ve světelném rámci. Průvod celý pak zajde do Sokolovny, kde bude slavnost otevření a přivítání všech spolků br. starostou, řeči slavnostních řečníků, na to volná zábava a po případě i hostina pro zástupce spolků. Jak jsem doslechl, pojedje celý sbor Sokolek v kočárech. (P. r. Trochu drahý špás.)

Dne 15. pak odpoledne bude veřejné cvičení žáků, žakyň, čekanců, členů a snad i Sokolek; na to koncert a večeř ples. Toť krátký a jednoduchý program náš. Kéž tužby mé se splní a každý Sokol se slavností našich účastní.

Středa, 28. října, byl Sokolu našemu vyhrazeným dnem ve výstavě pořádané v Národním Domě. As 300 členů Sokola new-yorského a as 25 členů Sokola Fugner z L. I. City, pak asi 95 sester našich Sokolek naplnily místnosti Nár. Domu tak, že každý koutek budovy té byl k umačkání přeplněn. Výborně, sestry milé, výborně, bratři draží. Hromadným vystoupením tímto dalo Sokolstvo na jevo, že i my, co bývali zakladatelové Domu Národního, bez větší konkurenční záště uznáváme snahu oněch etěných spolků, které se o zbudování Nár. Domu pokusily, že i my přispívati, hmotně i morálně je podporovati budeme v každých větších podnicích.

Hromadným vystupováním získáme si přízeň i úctu, obdiv i ochotu u rodáků našich.

Nesmím zapomenouti, že náčelník náš na vlastní pěst objednal hudbu, která lacino laskavostí bratra Červy nás do Nár. Domu doprovodila a po malém dárku (každý člen dal ze své kapsy 10 centů na hudbu) zbylo ještě asi \$9 čistých ve prospěch Sokolovny naší. Dík všem!

Poslední pondělí tento měsíc jest schůze jmenovací pro veškerý úřad sboru našeho. Bratři! Komu záleží na tom, aby v křesle starosty i v jiných úřadech zasedal muž, který ozdobou jednoty naší býti má, který úctu a vážnost nejen u nás, ale u všech Čechů používá, doporučuji Vám, byste do této schůze se dostavili a nominaci k uspokojení provedli. Je-li dosti uchazečů o místa, která placena jsou, proč o místo starosty tak málo členů se hlásí? Doufám, že jmenovati budeme muže vesměs oblíbené bez hrdosti a pychy, k čemuž volám hlučně Na zdar!

M. K a f k a .

V Newarku, dne 1. listopadu 1896. — V poznámce redakční bylo mně opraveno, že Sokol není politický. Já však přece trvám na tom, že ve skutečnosti je politický. Nemyslím však, jako v Americe, ale v Čechách. Neboť, nemá Sokol tam co činit s vládou? Není částečně protivládní? Proč byl již sjezd sokolský několikrát zakázán, a Dr. Podlipnému řeč taktéž? A také kdyby nebyl Sokol politický, neměl by styky se zahraniční národností, jako s Francií a neexistovaly by dvě jednoty v Nové Pace, jedna pod jménem Mladočech a druhá Staročech.

Dále v poznámce bylo, že mám docela chybný pojem o slově „socialist“, že jest to podstatné jméno a nehodí se k slovu „společenský“ a též jest to nemožné, vyložit si ho v řeč českou. Každé slovo se nechá přeložit a již před párma roky byla česká knížka vydána, kde se každé jméno najde, které dosud bylo užíváno v cizím jazyku, vyloženo v řeč pravou českou. Tak i slovo socialist jest vyloženo ve všech slovnících, jakožto „přivrženec nauky o společných zájmech.“ A pakli tomu není tak, tedy skladatelé museli lhát. Jest mnoho lidí, že neví ještě, co se tím slovem vlastně myslí. Slovo „společenský“ jest — pravda — přídavné jméno, však nechá se také obrátit ve slovo „společník“, ku př. když já myslím dobré zásady ve prospěch celku a můj spoludruh sdílí moje myšlenky, tedy on je společník, on je „socialista“. Je to slovo praktické, proto se užívá ve všech řečích, jelikož jím myslíme celou větu, kdežto v češtině bychom potřebovali několik slov.

Na zdar!

J. M o j ž í š .

P. r. Podle toho, že br. J. Mojžíš vykládá si i po našem objasnění slovo „socialista“ slovem „společník“, bylo by tašime marno mu vykládati, že sokolské jednoty v Čechách nejsou žádnými spolky politickými ani protivládními. Líbí-li se br. J. Mojžíšovi překládati slovo „socialista“ slovem „společník“, ničeho proti tomu nemáme, učiní-li tak jinde než v t. l. Podle něho patrně McKinley a M. Hanna, cisařové rakouský, německý a král italský jsou také socialisty.

V St. Louisu, Mo., dne 3. listopadu 1896. — Volným, ale jistým krokem začali jsme svoji činnost po pěti měsících nečinnosti minulého měsíce a hle, dnes jest viděti, že v krátké době budeme v té naději, že ať se stali členové vůči všemu thostejnými, nabudou té samé sokolské odvahy, jako před nešťastím, které naši milou jednotu postihlo. Přál bych sobě ze srdce, by uznali to úzkostlivé starání některých členů o naši budoucnost. Nebýt jich odvahy, nebýt jich činnosti a ráznosti, kde bychom dnes byli? Po celé dva měsíce po nešťastí byly obavy, že náš sbor zanikne. Nebylo žádné naděje k životu. A přec se našli Sokolové, že nelitovali práce, času a unavení, neb v té době zbývalo málo času starati se o věci jiné, vyjma své vlastní

A tak všestrannou pomocí našich členů a bratrských jednot částečně pomozeno, že jsme mohli se odvážiti ku opětovnému zbudování naší tělocvičny, vzdor tomu, že jsme měli na tři tisíce dluhu a tělocvičnu sesutou. Tak jsme nastoupili novou činnost, jako na počátku s osmi tisíci dolarity dluhu. Bych podal částečně činnost za měsíc minulý, je uspokojující.

Dle zprávy cvičitele Sok. Ulricha vykazuje naše škola 109 žáků a sice: 50 hochů a 42 dívek denní školy; 12 větších žáků a 5 žáků večerní školy. U členů je to dosud neúplné, neb jich cvičí 13 pouze.

Dne 24. m. m. účastnilo se první družstvo při otevření tělocvičny německých turnerů Concordia cvičením na hrazdě s dobrým úspěchem. Dle vyslovení samých turnerů překvapilo je vystoupení našich nad očekávání. Ať měli naši málo příprav, dostali za to trapez, který je má na dále pobádati k činnosti.

Při vystoupení německých turnerů naši se podivili nad počtem členů již pokročilého věku, kteří dosud tvoří řady a vábí více jak mladé síly. Mnozí Sokolové se táží, proč u Němců mohou cvičiti starší členové a proč ne u nás? Já myslím, že mohou též u sokolských sborů starší členové cvičiti, jen když budou chtít. Ale je to zvykem u nás, že mladí nečbají, jak možno pak nutit ty staré?

Přijde jeden neb dva staří, do čtyř mladých členů nemožno je vřadit a mezi větší žáky se to nehodí, by společně byli v jedné řadě, tedy je to omrzi a podruhé zůstanou doma jako před tím. Přál bych sobě, by ti Sokolové, kterým záleží na tom, by starší členové navštěvovali cvičení, by se přihlásili u náčelníka sboru. Až by se jedna četa sešla, pak by se počalo řádně, i doufám, že by v krátké době se zdvojnásobila.

Dne 23. m. m. pořádně první divadelní představení našeho odboru. Segrán děj „Nevinně zatknuta“. Děj ten sehrán uspokojivě a obecenstva se sešel dosti slušný počet.

V přípravě jest velké drama „Mrtvé duše“. Po způsobu, jež poprvé loňského roku u nás zavedl cvičitel Sokol Aug. Tesař, bude opět uspořádáno odměňování žáků denní školy spojené s cvičením dítek. Byla to poprvé více jako zkouška a že se osvědčila, uznáno opět odměnit dítky za jich pilnost. Den dosud určen není.

Co novinka přijat u našeho sboru návrh několika členů, kterým leží na srdci blaho a existence, jakož i prospěch sboru a členů vůbec, by se utvořil nový odbor, jenž by prospěl sboru a členům samým a sice, by se utvořil „Výpomocný odbor Sokola a členů jeho“, který by pomáhal částečně spláceti dluh na naši tělocvičnu. Jest to náhled velmi dobrý a obavy žádné nemůže státi před nějakým snad zkrácením členů. Odbor ten bude sestávat výhradně ze členů našich a každý, kdo zabere několik dílců, platí 25c týdně na každý; v činnosti má býti pokud hodnota dílce nedostoupí \$100.

Jakmile se pravidla vypracují, budu hledět je částečně podati, možno, že by tak sobě mohli členové pomáhati po menších částkách ke svému vlastnímu stánku.

Uznáváme již z předu potřebu tu již z ohledu na naši tělocvičnu že se osvědčí, neb jinak by těžko se dostalo správně splátkám, které leží na naší tělocvičně. Oprava její není úplně zaplacená a již 4. prosince t. r. má se učiniti splátka \$1000. Kde je tedy vzít? Na zdar!

V á c . K . T ř í s k a .

V Detroit, dne 5. listopadu 1896. — (Z T. J. S. Podlipný.) — Již několikrát domlouvali mně někteří bratři, že by na čase bylo něco o činnosti naší uveřejnit. Ale co? Napiši-li „některou“ pravdu, jsem jist, že si opět udělám nepřátele, a lež nebo pochlebování někomu se mně protiví. Jelikož každý Sokol má právo psáti do časopisu, doufal jsem, že mne někdo zastane, ale marně. Když již tedy není jiné pomoci, musím se do toho dát.

Dne 25. října pořádal cvičící sbor veřejné cvičení, které bylo jedno z nejlepších, zde odbývaných. Činně účastnilo se cvičení 19 Sokolů, 11 Sokolek a 16 žáků, i myslím, že nikdo z nich nelitoval práce a namáhání s tím spojeného, neboť obecenstvo neskrblilo jak potleskem tak i pochvalou. Zvláště pěkně vyjimal se čilý ruch (společně) kroužení kužely (Sokolky), cvičení prostrná nejprv Sokolů a pak společně, naposled pak skupina. Nadšení mezi obecenstvem pokazil trochu prostocvik žáků. Nevím, zda stalo se tak vinou cvičitele, spíše myslím, že hochy zarazily pohledy tolika lidí, neb mnozí před tím nikdy veřejně nevystoupili.

Důkazem, že obecenstvo zdejší lépe o nás smýšlí než dříve, jest, že přijmuli jsme ve dvou měsících přes dvacet nových členů. Jen svorně jednat, i budem rychle pokračovat. Čím větší řady naše, tím více prospěchu národnosti i řeči naší, tím dříve splatíme dluh na tělocvičně vězci a tím spíše docílíme, že uznání dají nám i národové jiní. — Na zdar!

J o s . V i m e r .

(T a k é z n a m e n í d o b y .) Na jiném místě zmiňujeme se o šíření hnutí klerikálního v Čechách i o vzkvétání tam různých spolků katolických. I jinde církev nezahálá a snaží se svorně lid v

staré járho spoutati; v tom pomáhají jim ochotně potentáti, tak zvaná šlechta a jiní cizopasnici. Tam, kde jedná se o ohloupení a zotročení lidu, oni nepřítelé lidstva a jeho pokroku dovedou býti i štědrými, jak vidno z následující zprávy z „Dennice Nov.“ — „Na konci „osvíceného“ 19. století bylo vystavěno v Hamburku na př. více kostelů, než za pobožného středověku. Katolický plátek tamní to s potěšením zaznamenává. Za posledních 15 let postaveno bylo 12 nových krámů páně! Od 13. století se nestalo nic podobného. Za těch minulých 600 let bylo jich postaveno několik pouze, naproti tomu však celá řada těchto staveb zanikla. A přece, ačkoli se teď jeví všude pravá horečka ve stavbě zcela nepotřebných pomníků lidské hlouposti, nařikají kněží stále nad špatností světa a lidí a žádají ustavičně ještě více kostelů. — Ještě větší podnikavost rozvíjejí pravověrní protestanté ve „hříšném“ Berlíně, aby lid ze spárů ďábla a sociální demokracie vyrvali. Za posledních šest let bylo v Berlíně a jeho předměstích, pak v Potsdamu a Luckenwaldě postaveno neméně než 30 kostelů a 5 se jich staví a ke 4 položeny základy. Oněch 35 krámů s příslušným zařízením vyžádalo si oběť 15 milionů marek. Císař věnoval na ně sám 3 miliony vedle darův ostatních členů královské rodiny, celkem 18 kostelů dostalo od Viléma podporu a 21 kostelům byla císařovna protektorkou. Je k tomu třeba poznámky?“ — Kolik as milionů vydal císař a jeho rodina na tělocvičny neb jiné vzdělávací ústavy, neb na úlevu bídy a nedostatku lidu?

Ze župy Východní.

Zápis o schůzích župního výboru.

Schůze 27. září 1896. — Schůze zahájena br. Beníškem, starostou výboru, u přítomnosti všech členů výboru. — Návrh cvičitelského sboru, účinný na základě usnesení tohoto sboru — pořádati schůze společně se župním výborem — byl přijat. Společné schůze odbývány budou čtvrtletně. — Usneseno upozorniti jednoty, by se zachovaly sokolsky k vyzvání T. J. Sokol v N. Y. a účastnily se její veřejného cvičení na oslavu otevření sokolovny pořádaného. — Přijem od Sok. Jed. „Blesk“ v Baltimore \$6.05 za první půlletí.

Schůze 25. října 1896. — Starosta br. Beníšek zahájil schůzi. — Přítomni všichni členové výboru. — Čten dopis a provolání výboru sokolských jednot v Čechách zakládajících Ústřední Matici Sokolskou. Usneseno poraditi se o tom s výk. výb. N. J. Sokolské. — Přepřacování stanov župních odloženo do příští schůze. — Přijat návrh uložit u spořitelního výboru Těl. Jednoty Sokol v N. Y. \$50 z hotovosti župního výboru a to v 10dollarových bondech. — Příjem od T. J. Sokol v N. Y. \$22.90 za první půlletí 1896. U pokladníka přítomně nalézá se \$87.07.

A n t. V o ř í š e k, jednatel.

(Z a s l á n o.)

Bratři!

Kamkoli v čemkoli je dospěno, to nezdržuj nás myslit a pátrat dál, zda by snad přece nemohlo všechno též jinak a ještě lépe být. V tom ohledu budiž heslo sokolské: „Věčný ruch,“ aneb chceme-li též: „Věčná nespokojenost.“ — Zásadou touto pevně a nezištně vedl T y r š své Sokolstvo cestou pokroku. Žel, že rad a odkazů jeho záhy zapomnělo potomstvo! S cesty pravé odbočilo, svižný krok postupu uvolnilo, až zcela stanulo. Však ne již na vždy. Snahy reformní posledních dob, které hnuly celým ústrojím společenským, vnikly přirozeně i v Sokolstvo, vyburcovavše je z klidu ku svěžímu životu. Prvý důrazný projev tohoto nového žití ozval se v resoluci přijaté loňského roku valným sjezdem Č. O. S. V této bylo duševní a mravní vzdělání s veškerou vážou postaveno jako rovnocenné se cvičením tělesným. Ji zahájena nová, úsilná a účelná činnost vzdělávací, jmenovitě přednáškami a rozhovory. A v těchto probíráno celé naše sokolské credo. Určeny rozdily stanoviska Sokolstva dnešního ku snahám společnosti lidské oproti stanovisku Sokolstva dob předešlých. Jasně prohlédnuty nebezpečné i škodlivé důsledky jednostranné výchovy, kdy jen tělo jest cvičeno a duch zanedbáván.

Uznáváme dnes naprosto nutnost nápravy a chceme vědomé a pevné charaktery všestranným vzděláváním.

Cvičení tělesné budeme pokládati za prostředek ku zachování, utužení a zdokonalení potřebné tělesné síly a svěžího zdraví, nebudeme však odporučovati cvičení, které hraničí na akrobatství.

Tělesné cvičení musí státi v souladu s celou myšlenkou sokolskou, kterou neuskuteční ti, kdož stále sice mluví o „národním vojsku,“ svými činy však prohřešují se proti základním zásadám mužnosti a charakternosti. Cílem naším bude, pomáhati k tomu, aby Sokolstvo skládalo se z lidí, u nichž zásady vtělovaly by se ve skutek a doufáme dojíti cíle svého vzděláváním sebe, Sokolstva, povzbuzováním energie a šířením zásady, že skutkem sluší osvědčiti svoje přesvědčení a názory.

Chceme jíti ku předu, všimati si všeho nového, zkoumati nové a přijati z něho to nejlepší. —

Za snahami tuto vytčenými půjde právě založená „Matice Sokolská.“ Její účelem jest šíření vzdělání všeobecného i odborného v kruzích sokolských jak po stránce duševní, tak po stránce tělesné, k čemuž prospěti chce vydáváním a rozšiřováním knih, brožur a p., pořádáním přednášek a rozhovorů a zakládáním knihoven. Každého, komu upřímně jde o rozkvět a zdar našeho Sokolstva, vítáme srdečně v tomto sdružení mladého Sokolstva. *)

Na zdar!

Za výbor Sokolské Matice:

Karel Heller, jednatel. Josef Grosman, starosta. Jozahorn, pokladník. Jaroslav Splitek, místostarosta.

V královské Praze, v měsíci září 1896.

Dopisy a zásilky peněžní buďtež zaslány na adresu br. Heller K., jednatel Matice Sokolské, Praha — VI., čís. 31.

(Z a s l á n o.)

Provolání.

Veškerým svobodomyšlným příznivcům českého školství, pánům učitelům a učitelkám, spisovatelům, redaktorům, malířům, lékařům, cvičitelům tělocviku atd. činíme uctivé pozvání k účastnění se pomocných prací ku vydávání svobodomyšlného časopisu pro mládež školní „Svobodná Škola“, kterýž bude vydáván měsíčně ústředním výborem pro dobro svobodomyšlných sobotních a nedělních škol. Časopis bude obrázkový a bude přinášeti poučné a zábavné články v duchu svobodomyšlném.

Články o tělo a zdravotě, škola a tělocvik atd. Žadající o laskavou přízeň podniků mládeži česko-slovanské prospěšnému, prosíme, by veškeré dopisy adressedovány byly: Fr. Ort, 914 W. 19 St., Chicago, Ill.

S bratrským „Na zdar!“

Jmenem výboru pro dobro škol svobodomyšlných
V á c. K o l á ř, F r a n t. P r o s p a l, F r a n t. O r t,
předseda. jednatel. za tiskový výb.

Těl. Jednotě Sokol v New Yorku,

ku slavnostnímu otevření vlastní tělocvičny.

Tak přestál jsi, jarý „Sokoliku“, pouť krušnou, pouť na život i smrt; víc nepokusí se zloba o železnou hruď Tvou, aby vyrvala Ti srdce, jež lúskou horoucí plá pro vlasť i milený národ. — Víc nebude na Tebe dorážet krutý osud, aby ve prach Tě povalil a tužby Tvé rozmetl v nicotu. „Tys Sokoliku“ na blízku nového století v síle plné, jarým duchem prochvíván, nuž kráčeji stále tak vytrvale na dráze již dávno započaté, ať vítězně dojdeš cíle! — Jen v před směle a odvážně, lid je s Tebou, Tebe myšlenkami provází, a máti vlasť Ti

*) Čl. 4. stanov. Členem a) zakládajícím stane se každý, kdo nejméně sto korun jednou pro vždy buď najednou, nebo ve dvou půlletních po sobě jdoucích lhůtách zaplatí; b) přispívajícím členem stane se každý, kdo platí šest korun r. m. ročního příspěvku; c) činným stane se pouze člen některé jednoty sokolské, který zaplatí ročně 1 zl. r. m.

žehnají, zplétá věnec z listů lípy slovanské, aby ověnila skraň Tvou. — Za praporem statně kráče, za zpěvu písní libezných i válečných a čekej s odhodlaností a srdnatostí chvíle, kdy Tě vlast k činu zavolá. — Na zdar!
J. Mojžíš.

V ýkaz příspěvků ve prospěch poškozené těloevičny T. J. S. v St. Louis, Mo.
Členové řádu Žižka, č. 9 Č. S. P. S. v Clevelandu, O. \$ 6.80
(ze soukromé zábavy)

Sok. Tom. Ulrich v St. Louis..... 10.00
Úhrnem \$16.80
Dřívě dosvědčeno 884.34
Čini úhrnem \$901.14
Výkonný výbor N. J. S. zaslal.. 200.00

S díky přijato.

Zadáme bratrských jednot, které dosud mají sběrací listiny u sebe, by je zaslaly zpět, tak aby se sbírka mohla ukončiti a výbor podati svoji úplnou zprávu.

Na zdar!

J. Kučera, před. výb. Tom. Ulrich, taj.
Ant. Pešout, pokl. výb.
Václ. K. Tříška, úč., 1911 Geyer Avenue.

Příjem a vydání N. J. S. v měsíci říjnu 1896.
Příjem.

Říjen 2. Sok. Jed. Blesk, Baltimore za III. 1896 \$28.50
5. T. J. S. Svornost, Morrisania taktěž (dopl)..... 3.30
F. Lier, za 4 jed. čísla Sok. Am..... 20
Úroky z \$500 v úpisu Spoj. St. za III. čtvrtl..... 5.00
Za 2 Mendík Povelý a 1 Ep. Sok. I—IV..... 20
Jos. L. Voborský z Chicaga, náhradou za výlohy
přepisu diplomu 40
16. Za 4 ohlášky z Chicaga v Sok. Am..... 27.00
17. B. Hazdra, Barrington, Ill. na knihy..... 87
21. Č. Am. Jed. Sokol, St. Paul za III. '96 6.40
Těl. Jed. Sokol, Westfield za III. '96..... 4.80
23. Těl. Jed. Sokol, So. Omaha taktěž 12.00
Brooklyn splátka na I. '96 5.70
24. Sokol Cleveland, Cleveland dopl. na I. '96 40
za II. '96..... 15.40
25. Za 1 Cvič. s kužely..... 20
26. Za 5 Mendík Povelý do So. Omahy..... 25
Těl. Jed. Sokol, Omaha za III. '96..... 12.80
Sokol Chicago, Chicago taktěž..... 18.80
28. Těl. Jed. Sokol, Milwaukee taktěž..... 24.60
29. T. J. Klatovský Sokol, Chicago dopl. na III. '95... 6.10
spláci na IV. '95... 12.90
Čes. Am. Sokol, Manitowoc za III. '96..... 4.60
T. J. S. Mladočech, Racine taktěž 9.00
30. Těl. Jed. Sokol, Plattsouth taktěž..... 7.40
Celkem \$206.82
Hotovost z měsíce září..... 629.74

Úhrnem \$836.56

V y d á n í .

Říjen 2. Dru. K. Štulíkovi v Chicagu za poř. S. A. v září... \$20.00
Služné za III. '96 jednateli a pokladníkovi 27.50
16. Dru. K. Štulíkovi za poř. Sok. Am. v říjnu..... 20.00
23. F. Lierovi v N. Y. za 3400 výt. S. Am. pro říjen s
výpravou a známkami 99.10
24. 25 proc. z \$27 za ohlášky z Chicaga 6.75
Úhrnem \$173.35

Příjem..... \$836.56

Vydání 173.35

Hotovost \$663.21

Příjem a vydání N. J. S. od 1. srpna do
31. října 1896.

Příjem.

Příspěvky a poplatky od sborů a sice:

Baltimore, Sok. Jed. Blesk..... \$28.50
Brooklyn, Těl. Jed. Sokol..... 5.70
Bruno, T. J. Žižka
Cedar Rapids, Jed. Tyrš C. R. Sokol..... 24.70
Clarkson, T. J. S. Jiří z Poděbrad..... 2.60
Cleveland, Sokol Čech 26.00
Cleveland 15.80
T. J. S. Nová Vlast 21.50
Coal City, Sok. Jed. Horník.....
Crete, T. J. Sokol..... 8.00
Detroit, T. J. S. Budičovj..... 8.40
Podlipný
Humboldt, T. J. S. Komenský 4.20
Chicago, Plzeňský Sokol.....
Sokol Chicago 18.80
Slovanská Lípa..... 47.00
T. J. Klatovský Sokol..... 19.00
Těloevičná Jednota Sokol Čechie..... 22.30
Tábor 20.60
Tyrš
Vlast
Linwood, Těloevičná Jednota Sokol 5.30
Long Island City, Těloevičná Jednota Sokol Fuegner
Manitowoc, Česko Americký Sokol 4.60
Milligan, Těl. Jed. Sokol 4.40
Milwaukee, „ 50.50
Morrisania, T. J. S. Svornost 7.30
Newark, Těl. Jed. Sokol
New York, „ 89.80
Omaha, „ 12.80
Oxford Junction, T. J. S. Český Lev.....
Plattsouth, Těl. Jed. Sokol 7.40
Racine, T. J. S. Mladočech..... 9.00
Schuyler, Těl. Jed. Sokol
So. Omaha, Těl. Jed. Sokol..... 12.00
St. Louis, Těl. Jed. Sokol.....
St. Paul, Čes. Am. Jed. Sokol 14.20
Westfield, Těl. Jed. Sokol..... 10.20
Weston
Wilber
Od sborů \$500.60
Různé příjmy 40
Úroky 5.00
Knihy 1.52
Sokol Americký 92.33

Úhrnem \$599.85

V y d á n í .

Společný evičitel..... \$ 77.85
Služné..... 27.50
Splátka na podporu do St. Louisu 200.00
Sokol Americký 363.60

Úhrnem \$668.95

Příjem \$599.85

Hotovost z minulého čtvrtletí 732.31

Vydání \$1332.16

Hotovost 668.95

Hotovost \$663.21

Vykázáno v Sok. Am.:

v září: příjem..... \$125.13 vydání \$196.65

v říjnu: „ 267.90 „ 298.95

v listopadu: příjem..... 206.82 „ 173.35

Úhrnem \$599.85 Úhrnem \$668.95

Schodek ve 3. čtvrtletí... 69.10

\$668.95

Odečteme-li od hotovosti z 2. čtvrtletí v částce	\$732.31
schodek z čtvrtletí třetího v částce	69.10
Zbývá hotově na 4. čtvrtletí	\$663.21
A sice v úpise Spoj. Států na \$500 (kupní cena)	\$565.00
U banky a pokladníka	98.21
Cini	\$663.21
Jos. Říha, jed.	

Schůze výkonného výboru N. J. S.

New York, dne 6. listopadu 1896. — Schůzi zahájil starosta, br. Al. Wokal, u přítomnosti všech členů. — Zápis o schůzi předělaný po přečtení přijat. — Jednota st. louisská stvrzuje příjem \$200 a vysvětluje své nesnáze žádá o brzké doplacení odhlasované podpory. Poněvadž dle zprávy jednatelem podané hotovost pokladní jest nepatrná, a vyhlídky není, že by se v krátkosti sešlo dosti ku doplacení podpory, usneseno \$500dollarový dluhopis prodat a koupiti dluhopisů Spoj. Států za \$300, jež podle stanov v pokladně N. J. S. co záloha mají zůstatí. — Jednota omažská projevuje náhled, že bylo by lépe odložití sjezd N. J. S. na rok 1898, kdy v Omaze má se odbývatí výstava, čímž vznikly by zastupečům i jednotám mnohé výhody. Usneseno požádati dotyčnou jednotu, by podala náhled svůj ve formě odůvodněného návrhu. Výk. výbor pak uznává důležitost návrhu jednotám k odhlasování jej předloží. — Jednota „Tyrš“ ze St. Louisu žádá vrácení dopisů, jež svého času výkonnému výboru zaslala. Usneseno originály podržeti a poslati jí jen opisy. — Plzeňský Sokol sděluje, že pro různé příčiny nemůže zaslati čtvrtletní zprávu a poplatek a žádá o poshovění. Žádost přijata. — Jednota st. paulská zasílá čtvrtletní zprávu a příspěvky v obnosu \$6.40. — Jednota „Cleveland“ zasílá čtvrtletní zprávu, za druhé čtvrtletí příspěvky v obnosu \$15.80 a za třetí čtvrtletí žádá o poshovění; žádost přijata. — Přijaty dopisy jednoty „Vlast“ z Chicaga a Sokola Jana Mendíka z Čech. — Matice Sokolská z Čech za-

sílá přepis a svolání vybízející ku přistupování k téže. Usneseno otázkati se všech jednot, zdali si přejí přistoupiti k M. S. jednotlivě aneb zdali výkonný výbor za všechny jednoty členem státi se má. — Přijat oběžník jednoty „Slován“ z Filadelfie. — Výbor jmenovaný ku prohlédnutí stanov jednoty z Weston podává zprávu a jednatel s příslušnou poznámkou o způsobu přijímání členů rukopis má vrátiti. — Bratři Wocel, Jahoda a Chrastil jmenování do výboru, jež ihned odebrati se má do vedlejší místnosti ku sboru důvěrníků jednoty newyorské a místnost pro schůze a uložení věci výkonného výboru v nové Sokolovně zamluviti. Výbor vrací se a sděluje, že místnost jest výk. výboru povolena. — Zpráva výboru o záležitosti Sokola Jyrauta přijata a Plz. Sokol má být požádán o výtah z protokolu týkající se ústní žaloby a o opis písemní žaloby. Br. Wokal děkuje se z úřadu starosty; poděkování jeho se nepřijímá. — Bratři Brodil a Pavlík ustanoveni k tomu, by postarali se o přestěhování věci výk. výboru do nové místnosti a o potřebné správy. — Na to schůze skončena.

F. Lier, zapisovatel.

Členové novia vyloučení.

Do T. J. Sokol, Chicago, Ill. přistoupili: F. Kabaň, F. Dušek, J. Baumruck, J. Šlapák, J. Mastný, V. Zajíc, F. Janský. Přestoupili: F. Beneš od jednoty st. louisské a Ant. Červenka od Plzeňského Sokola. Poděkovali se: K. Bareš a V. Mouzek.

Upozorňuji bratry Sokoly, kteří svá bydliště změnili, by se obrátili na výpravčího, jak v orgánu našem na prvé stránce poznamenáno jest. Na zdar!

L. Koehler.

Z T. J. Sokol Cleveland, O., vyloučení byli pro neplacení John Bláha, Matěj Dvořák, Anton Hejduk a Kar. Martinek. Odstoupili členové: Jan Titti, Frank Vachalec, Frank Ptáček a Ludvík Steiner.

Frank Skala, jed.

Z T. J. S. Podlipný, Detroit, Mich., vyloučení byli pro neplacení: Jan Kortan a Jos. Gabriel.

Na zdar! Emil Novák.

ADRESÁŘ NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH.

VÝKONNÝ VYBOR NÁRODNÍ JEDNOTY SOK. V NEW YORKU: Al. Wokal, starosta, 1 Skillman Ave., Long Island City, N. Y.; J. Kadlec, náměstek, 320 E. 71st St.; Jos. Říha jed., 1204—2nd Av. Fr. Lier tajemník, 410 E. 71st St.; Jos. Wocel pokladník, 346 E. 78th St.; Jos. Brodil, Jan Pavlík, Ant. Jahoda, Fr. Chrastil. Náč. A. Tesař, 1376 First Ave., New York, podnáč. J. Pavlík.

Župa Východní, sídlo v New Yorku.

Ústřední výbor: starosta J. Beníšek, jed. A. Voříšek, 338 E. 71st St. pokladníci V. Hampl, Ferd. Martyny, A. Heida, náč. Fr. Zborník 501 E. 72nd St., místonáč. F. Martyny N. Y., F. Vančura L. I. City. SOKOL JED. BLESK Baltimore; jed. V. J. Šimek, 932 N. Broadway T. J. SOKOL Brooklyn, N. Y., taj. J. Toman, 625 Bushwick Av. T. J. S. FUEGNER, L. I. City, N. Y., taj. Ant. Majer, 236 Crescent St. S. J. Svornost, Morrisania N. Y. F. Chrastil 1929 Vanderbilt Av. Tremont T. J. SOK. Newark, Franta Holeček, 280—15. Av. T. J. SOKOL New York; taj. Jos. Základník, 360 E. 72nd St. T. J. SOKOL Westfield, Mass. Fr. Náhlovský, 43 Parker Ave.

Župa Západní, sídlo v Omaze, Neb.

Ústř. výb.: před. A. Kment, 1245 So. 15th St., taj. V. Šebek, 1407 So. 4th St., pokl. John Mathouser, další čl. výboru Rud. Havelka a Vác. Raba, Omaha. náčelník J. Pecival, 1516 Williams St., podnáčelníci Franta Filip, Boh. Ninger. T. J. SOKOL ŽIŽKA, Bruno, Neb.; taj. Frank Zelený. TYRŠ C. R. SOKOL, Cedar Rapids, Ia.; A. M. Zahorík, 2nd Ave. T. J. SOKOL, Crete Neb. taj. Vác. Daniel T. J. SOKOL, Linwood, Neb., taj. Karel Dočekal. T. J. SOKOL Omaha; taj. Jos. F. Kunc, Rear 1416 William Omaha T. J. S. ČESKÝ LEV, Oxford Junction, Ia.; taj. Jos. Milota. T. J. S. Plattsmouth, Neb., J. C. Pták, tajemník. T. J. S. Milligan, Neb., Frant. Hrdý, jed. T. J. SOKOL, Schuyler, Neb., taj. Josef Otrádovský, P. O. B. 247. T. J. SOKOL, So. Omaha, Neb. jed. Frant. Hájek 20 O St.

T. J. SOKOL St. Louis, Mo.; jed. A. Hájek, 2349 S. 11th St.

T. J. SOKOL, Wilber, Neb.; taj. Jan H. Brt

T. J. S. JIŘÍ PODEBRAD, Clarkson, Neb., taj. Jan D. Wolf

T. J. S. KOMENSKÝ, Humboldt, Neb., F. Kotouč, jr.

T. J. SOKOL, Weston, Neb., taj. Alois Bilan.

Župa Střední, sídlo v Milwaukee, Wis.

Ústřední výb.: Před. J. Zahorík, taj. a jed. H. Vrba 621 Chestnut St.; pokl. Vác. Strala; další členové výboru Fr. Kaplan a V. Simandl, Jos. Štíbr, náčelník, cor. Broadway & Smith Ave., Cleveland, O.; podnáčelníci J. Zahorík a A. Jedlička.

SOKOL ČECH, Cleveland, O.; taj. Fr. Sluka, 112 Anderson St.

T. J. S. NOVÁ VLAST, Cleveland, O., V. Celerin, 85 Milford St.

T. J. SOKOL Cleveland, taj. Fr. Skala, 158 Croton St.

T. J. S. BUDIVOJ, Detroit Mich. J. C. Tobias r 48—49 Home Bank Bldg

T. J. S. PODLIPNÝ, Detroit, Mich.; taj. E. Novák, 1465 Mich. Av.

ČES. AM. SOKOL Manitowoc, Wis.; taj. A. J. Fanta, 312 N. 8th St.

TĚL. J. SOKOL, Milwaukee, Wis.; K. Jiran, 530—12th St.

T. J. S. MLADOČECH, Racine, Wis. Jiří Mach, care of „Slavie“.

Č. A. JED. SOK., St. Paul, Minn., A. Jurka, 16 Douglas St.

Župa Chicagská, sídlo v Chicagu, Ill.

Ústř. výb.: R. Hurt, 593 Blue Island Avenue, T. Vonášek, taj., cof R. Hurt, 593 Blue Island Ave., F. Holub.

— Náč. K. Štulík, 525 S. Lincoln St., místonáč.: F. Hešík, R. Hurt.

KLATOVSKÝ SOKOL, Chicago; taj. P. Straka, 967 Van Horn St.

PLZEŇSKÝ SOKOL Chic.; taj. S. Süßland 629 W. 21st St.

SOKOL CHICAGO, Chic. L. Koehler, 963 Washtenau Ave.

SOKOL SLOVANSKA LÍPACHICAGO, Jind. Hájek, 133W. Taylor St.

TĚL. J. ČECHIE Chicago; taj. Jan Rauš, 35 Emma St.

T. J. S. TYRŠ, Chicago, Ill. A. J. Švestka 515 W. 21st St.

T. J. S. TABOR, Chicago, Ill., jed. Jan Vrástl, 1306 So. 42nd Ave

SOKOLSKÁ JED. HORNÍK, Coal City, Ill., taj. Fr. Kříž, B. 152

T. J. S. VLAST, Chicago, Ill., Vác. Hlaváč, 239—25th Pl.

„Sokol Americký“, časopis Sokolstva čes.-americ. Nákladem výkonného výboru Národní Jednoty Sokolské.

VYCHÁZÍ 15. KAŽDÉHO MĚSÍCE V NEW YORKU, N. Y.

Dr. K. Štulík, pořadatel, 525 S. Lincoln St., Chicago, Ill. Jos. Říha, jednatel výk. výb. N. J. S., 1204—2nd Av., New York.

Předplatné a veškeré dopisy pro „SOKOLA AMERICKÉHO“ buďtež zasílány pořadateli.

předpažit zevnitř — extend arms front
 předpažit vzhůru dovnitř — crossed arms steep
 předpažit vzhůru zevnitř — extend arms slope
 right
 avert to the
 předpažit na pravo (1) vzhůru — arms steep
 to the right
 předpažit na pravo (1) dolů — arms slope avert
 the right
 předpažit na pravo (1) — arms front avert to
 předpažit dovnitř — crossed arms front
 předpažit dolů zevnitř — extend arms slope
 předpažit dolů dovnitř — crossed arms slope
 předpažit vzhůru — arms steep
 předpažit dolů — arms slope
 předpažit — arms front
 přednožmo — front
 přednožka — front overleap
 přednožit zevnitř — leg front outward
 přednožit dovnitř — leg front inward
 přednožit — leg front
 přednos — forebear
 přední — fore, head
 předloktí — fore-arm

21

rozpor — extend, sustain
 rozptýlení šik — fall out
 rozstup — distance
 rozstup střední — half distance
 rozstup těsný — close distance
 rozstup volný — whole distance
 rozstup v řadu zřízeném — facing distance
 rozvrh — scheme
 rozvrh cvičební — scheme of exercises
 rub — punch
 ruce na ramena — hands on shoulders
 ruce v bok — hands on hips
 ručkování — hand-advance
 ručkování souruč — double hand advance
 ručkování střídnoruč — single hand advance
 ručkování v podporu — hand advance in up-
 holding
 ručkování ve visu — hand advance in hang
 ruka — hand
 rukavice — gloves
 rukojet — handle
 různodobně — of different times
 různojmenný — of different names
 různosti — tumblings

24

pravý spoj — right file
 prohnuté — depressed back
 prostočvik — calisthenics
 prostup — treading through
 prostý — free, simple
 protichod — counter march
 protikus — counter trot
 proud — column of platoons
 provaz — rope
 první člen — front rank
 první spolek — front file
 prsa — chest
 prsty na nohou — toes
 prsty — fingers
 převlek — passing through the arms
 pruskok — jumping through
 prstap — passing through
 pružný mstěk — spring board
 prvek — element
 předu — frontways
 předu — fore-
 předkročný — front stepping
 předklon — trunk forward
 předhyb — fore-extension

20

podál — extend
 podchmat — under grip
 podmet — under vault
 podpor — upholding
 podpor a změny podporu — upholding and
 changes of up-
 holding
 podpor dřepmo — squat support
 podpor klečmo — knee support
 podpor ležmo — lying support
 podpor o předloktí — forearm sustain
 podpor stojmo — standing support
 podpory prosté — sustains
 podpory smíšené — supports
 podřep — semi-squat
 podup — stamp, double st. later st.
 pohov — rest
 pohyby — movements
 pohyby doprovodné — additional movements
 pohyby jednoduché — simple movements
 pohyby nohou — leg movements
 pohyby paží — arm movements
 pohyby přiřazené — additions
 pohyby rukou — hand movements

17

pomahatel — assistant
 poniz — lower
 popředník — front man
 po předu — to the front
 poskok — spring
 postavení základní — fundamental position
 postoj — attitude
 postoje vzpřímené — erect attitudes
 postoje sehnuté — lower attitudes
 postoje úpínické — struggle attitudes
 posun — advance
 posun obkrokem — front pass
 povel — command of execution
 pozdrav — greeting, salutation
 pozor! — attention
 pozpátku — reversely
 pozvys — higher
 prapor — flag
 prapor, co článek porádových — battalion
 praporečník — flag bearer
 pravonoz — right leg
 pravorná — right hand
 pravý — right
 pravý dvojnec — right man

19

pohyby složité — complicated movements
 pohyby trupu — trunk movements
 pochod — marching
 pochodem pochod! — forward march!
 pochod krokem — step time
 pochod zrychlený — quick time
 poklek — rest on one knee
 poklus — double time marching
 poklusem poklus! — forward double time march!
 pokos — transversal
 poloha — position
 poloha dlanní — palm position
 poloha příční — oblique position
 poloha hřbetní — back position
 poloha hřbetní příční — oblique back position
 poloha malíková — little finger position
 poloha malíková příční — oblique little finger position
 poloha palcová — thumb position
 poloha palcová příční — oblique thumb position
 poloha střední — middle position
 poloha vnější — avert position
 poloha vnitřní — crossed arms position
 poloha zevnitřní — extend arms position

18

předskok — spring forward
 předstěra — fencing shields
 předvíh předem — slow front slip
 předvíh zadem — slow back slip
 předchmat — overgrip
 překot — back lift hand spring
 překot ve visu — passing between the arms
 překot z prosta — somerset
 přemet — hand spring
 přemýk předem — front slip
 přemýk zadem — back slip
 přeskok — overleap
 přesvih — shift
 přetahování — tug of war
 přelazování — resistance
 přes — overhang
 přile — mugs
 příční — oblique
 příční pochod — oblique march
 přímy směr — forward march
 primo hledi — front!
 přinoziti — leg down
 připaziti — arms down
 připaziti dovnitř — crossed arms down

22

připazit na pravo (l) — arms down avert to the right (l)
 připatiti — heels on breech
 připatmo — join
 připatka — join overleap
 příraz — brace with legs
 půlkola — semi round
 půldruhoobrat — three quarter turn
 půlobrat — facing to the right (l)
 půlobrat v pořadových — quarter turn
 pytel — bag

R

Rameno — shoulder
 rej — fancy marching
 rohování — boxing
 rovně — direct
 rovně (vodorovně) — horizontal
 rovnováha — balance
 rozběh — running
 rozchod! (dočasný) — fall out!
 rozchod! (při ukončení cvičení) — dismissed!
 roznožka — straddle overleap
 roznožmo — straddle

23

JAN ČEPEK
pozemkový, na oheň a

→* život *←

pojišťující jednatel,

ÚRADOVNY :

315 E. 73. ul., N. Y. a 367 Woolsey Av. L. I. C.

Za \$75. ^{koupíte} nyní
Nejlepší Prapor
a nádherné Odtahy za 75 %
J. W. ZERZAN
1322 FARNAM ST. OMAHA, NEB.

Nezapomínejme na četbu!

U jednatele v. v. N. J. Sok. dostati lze tyto knihy:

TYRŠ: Základové těloviku	\$1.00
KOŽÍŠEK: Cvič. več. na koni na šíř	.10
HRON: O cvič. soustavě	.20
MENDÍK: Povely ku podrobnému procvičení pořadových cvičení	.05
KLENKA: Cvičení s kuželi	.20
Těl. hry II. (S náradím)	.25
Tyršovy Úvahy a řeči I. 1.	.25
Tyršovy Úvahy a řeči I. 2.	.25
III. Slet všesokolský v Praze (S ill.)	.30
Fuegner. Životopis	.10
Tyrš. Životopis	.10
Vaniček. Sok. epištoly I-IV.	.10
Sokol, jeho směr a cíl	.02
J. A. Komenský a jeho snahy těloc.	.02
„Sokol Americký“ z roků 1879, 1882, 1886, 1887, 1889, 1891, 1892, 1893, (jeden ročník)	.50

P o z n . Tyršovy Úvahy jsou po většině na skladě u sborů.

Všem členům jednot sokolských

oznamuji, že v brzku vydám vlastenecké epištoly s názvem:

Napsal

František Horálek.

Cena 1 výtisku bude 20—30 kr.

Žádám bratry jednatele neb ony bratry, kteří v jednotách rozšiřování literatury na starosti mají, aby spisu mému laskavou pozornost věnovali a pokud možno přihlášky své v brzku zaslali jednatele výk. výboru N. J. S. Podle počtu přihlášených výtisků stanovím cenu krámskou tak, aby knížka byla všem členům přístupná. — Na zdar!
Na Královských Vinohradech, na štědrý den r. 1895.

František Horálek, nakladatel.

Chicagský oznamovatel.

F. H. Hrdlička,
hostinský

v síni T. J. Sokol ČECHIE
32-34 EMMA ULICE,

blíže Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Příhodná místnost k obýváním schůzí, plesů a zábav
všeho druhu.

Sokol Jindřich Schulz
vlastní velký obchod

nábytkem a kamny,

580-582 Blue Island Ave.

Na skladě má kuchyňské nádobí, lampy,
karpety a j. Prodává též na splátky.

Karel Fívek

jest zručným a dovedným ve vy-
konávání prací spadajících do
klempířského oboru.

Úřadovna: 81 Clark ul. p. č. 20

Obydlí 674 May ulice.

Fr. Pavlíček,

okresní a městský zeměměřič.

Výměry a nákresy lotů vykonává rychle.

František Randák,
ARCHITEKT.

Úřadovna: 95 Washington ul.,

Pokoj č. 63-64, Chicago.

Tyž zhotoví na přání i plány pro venkov. Stavbám
télcovicím a veřejných budov věnuje se zvlášt-
ně pozornost.

Jest veřejným tajemstvím, že

VAC. DONAT,

576 západní 19. ul.

vyrábí chutné a zdravé šumivé nápoje, kte-
réž jsou zvláště Sokoly oblíbeny.

K. J. Hlinka,

Jos. Kašpar,

Hlinka a Kašpar,

679-687 Laflin ul.

vykonávají veškeré kamenné
práce na stavby.

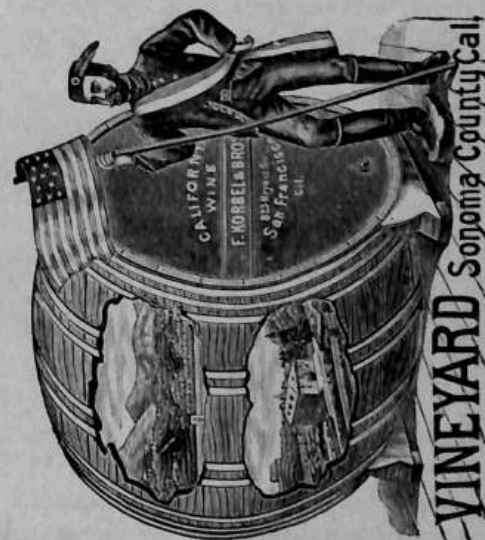
W. Koláček & Co.

574-578 BLUE ISLAND AVE.,

686-690 LOOMIS ULICE.

Nejoblíbenější a největší

obchod střižní.

F. KORBEL & BROS.,
pěstitelé vína v Sonoma Co., Cal.

Odvětví: 684-686 W. 12th Street,

Chicago, Ill.

Chicagský oznamovatel.

... SOKOL ...

J. F. MALÝ,

FOTOGRAF

570 záp. 18. ulice.

Zhotovuje nejlepší fotografie za mírné ceny; zvláštní pozornost věnuje sokolským skupinám.

Červená, modrá — ne, ale
CYRIL FIALA,
obslouží Vás
v Plzeňském Sokole
nejlepším domácím a importovaným pravým plzeňským.
Chutným lunčem a vším, čeho jest k blahu tělesnému zapotřebí.
Navštivte jej!

~ SOKOL ~

FR. VAVŘÍČEK
— vyrabitel —

— *dobrých doutníků,*
přestěhoval svůj obchod do č.
461 záp. 18. ul.

Dr. Vinc. Fischer,
— český —

zubní lékař,
570 Blue Island Avenue,

ROH LOOMIS ULICE.

ZNÁMÝ SOKOL
FRANTA ŠIŠKA
vyrábí dobré
havanské i domácí doutníky,
827 SO. ASHLAND AVE.

Slyšeli jsme, že kdo stavěl a nedal stavět

— *Fr. Maškovi,* —

1096 z. 19. ul., blíž Western Ave.

tak řekne: To jsem byl

„Dydla“, že jsem mu to nedal, mohl jsem býti bez zlosti; vím, že je to „pánský pán“. A ještě prý dá z každé stavby, kterou na tuto oznámku dostane, příspěvek na dobrý účel.

Dr. Karel Štulík
LÉKAŘ

— RANHOJIČ, —

828 SO. LINCOLN ST.

Může býti zavolan z kterékoli lékárny v Chicagu:

— Telefon: West 229. —

V lékárně p. C. G. Foučka, roh 18. ul. a Center Ave.
večer od 6.30 do 8 hodin.

849 So. Ashland Ave. 849

Frant. Topinka
Contractor a Stavitel.

Práce vykonává levně a přesně dle nákresu. Rozpočty v době krátké.

849 So. Ashland Ave. 849

Sokolské stejnokroje! Sokolský kroj cvičební!

JOHN J. DVOŘÁK & SPOL.
oděvní a zakázkový krejčí,

604—606 BLUE ISLAND AVE.

Zhotovují sokolské stejnokroje, kroje cvičební pro Sokoly i pro žactvo i mají na skladě sokolské pásy i monogramy. Vše v cenách nejnižších. Též oděv hotový i zakázkový, klobouky, čepice atd.
Sokolské pásy! Oděv hotový i zakázkový!

JOS. L. VOBORSKY,
VEŘEJNÝ NOTÁŘ,
pojišťující, pozemkový jednatel.

Obstarávání půjček na majetky na nízké úroky.

Ve svém domě, čís. 582 W. 18 St.

Česká pivovarnická společnost v Chicagu.
BOHEMIAN BREWING COMPANY
— of Chicago. —

684 — 706 BLUE ISLAND AVE

„Není to, jak to má být“,

— ale —

VACLAV ČADA,
815 SO. ASHLAND AVE.,

má vždy řízné plzeňské i domácí pivo
a dobré doutníky.

SOKOL

Jan Železný,

618 z. 18. ul.

obslouží každého ve svém nově
zařízeném

OBCHODĚ OBUVÍ

JAN PECHA,

— notář, —

přeplavní a pojišťující jednatelství

328 z. 18. ulice.

\$500 zaplatí \$500

J. G. PANOCH

zdali dobře a správně nepojistí proti ohni, aneb v jiném případě poškození za mírný poplatek. Zvláštní pozornost věnuje se vyrovnávání pozemkových a vodních daní.

Sokol Karel Král

559 západní 19. ulice,

vlastní obchod s tvrdým i měkkým

uhlím, koksem a dřívím

na rohu 16. a Laflin ul.